

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. XXXV. De Monialibvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

DE MONIALIBVS. Tit. XXXV.

Sanctimoniales in Ciuitate, & Diœcesi, infra scriptas omnino
seruent formulas. Cap. I.

In monasterijs regularium mulierum, quæ in Religionem Deo se dicarunt, & integra conseruetur vetus disciplina, & si forte usquam deprauata est, restitatur, ad eamq; se se ipsæ conformantes, in rerum diuinarum contemplatione liberius conqueſcant, nos has piæ, rectæq; viuendi formulas, partim Concilij Tridentini decretis traditas, partim ex Concilijs Prouincialibus Mediolanensibus partim aliunde, & pro ratione horum temporum, ad diœcesis nostræ utilitatem constitutas, ab omnibus in hac Ciuitate, & Diœcesi monialibus seruari omnino iubemus.

Vbi duodecim moniales professæ non existunt quid agendum.
Cap. I I.

Monasteria, in quibus duodecim non sunt, quæ professæ uel utantur, quæq; eum numerum proprijs fructibus, aut consuetis eleemosynis alere non possunt, transferre, & cum alijs Monasterijs eiusdem, aut alterius Ordinis, ex facultate cõcessa huic prouincia, unire studeat Episcopus diligenter. Si uero eiusmodi unio minimè expedire uideatur, Cum numerum monialium tempore interire, & ad nihilum redigi sinat; adempta omnino illis monialibus facultate recipiendi nouitias, si ita expedire uisum fuerit.

Pœna monialium officia, uel honores ambientium. Quæ uero, iure quanto tempore ad hæc eligantur, electæq; onus suscipiant. Cap. I I I.

Nulla monialis ambiat, aut ullo quouis modo siue directè, siue indirectè per se, aut per aliam, honores, officio uel cuiusuis generis sui monasterij querat; hæc constituta pœna, ut & ipsa, & quæ sibi in eare fauerint in capitulo per tres sextas ferias ad pedes singularum monialium terram desculantes, suam accusent ambitionem: ipsaq; præterea, si id officium consequentur, eo, ceterisq; muneribus priuetur superioris arbitratu.

Singulæ, propria uoluntate deposita, & ad obtemperandam paratæ, sibiq; Dei gloriam, & communem monasterij utilitatem tantummodo proponentes, ad honores, & officia eas eligent, quas omni remoto humanitatis affectu, Spiritus sancti impulsu, ad id munus magis idoneas esse iudicauerint.

Præfecta, quocunque nomine appelletur; ex Tridentini Concilij decreto ne minor quadraginta annis eligatur, quæ uero in uitæ honestæ laude uixerit octo annis, postquam professa est. Quidam si in eodem Monasterio, non eiusmodi reperiatur, ex alio eiusdem Ordinis deligi possit. Sin autem superiori,

qui

Officia
les mo-
nialium
non am-
biant.

Cõc. Tri-
dēt. Sess.
25. Dere-
gular. &
monial.
cap. 7.

qui electioni præest, hoc etiam incommodum esse videatur, Episcopo, vel alio superiore consentiente, eligatur ex ijs, quæ in eodem Monasterio triginta annis maiores nati sint: quæ ve annis saltem quinque, post professionem rectè vixerit.

In reliquis constitutiones singulorum ordinum, monasteriorum seruentur.

Huiusmodi Præfecta, & eius Vicaria, Discretæ etiam, quæ alio nomine Matres Concilij vocantur; Ubi eæ à capitulo eligi consueuerunt, tacitis suffragijs coram superiore, aut eius ministro eligantur: qui extra Monasterium ad cancellos, siue clathros stet, ex decreto Tridentini Concilij.

Nequaquam autem ad hæc officia deligi possint, nisi præfecta duas ex tribus partibus calculorum tulerit, vel suffragijs, vel accessu; Vicaria verò, & Discretæ pluribus dimidia parte suffragijs creentur.

In quibus monasterijs plures germanæ sorores sunt, si earum vna monasterio præficatur, reliquæ sorores, neque Vicariæ, neque Discretæ, neque Ianitricæ fieri, neque scribæ, aut cellerariæ officio fungi possint.

Minora verò officia, veluti ianug, rotæ, sermonibus præpositarum; earumve, quæ nouitias docent, sacristia præfectarum; & quæ ijs præsunt; quæ manuum industria se se exercent; illarum præterea, quæ scribæ, aut ratiocinatoris munere funguntur, & quæ ægrotis ministrant, ab eo, qui electioni præest, vna cum confessore, Præfecta, Vicaria, & discretis, pro earum mentis conscientia, quibus opportunum videbitur, tribuantur. Quo decreto nihil derogatum sit ijs Monasterijs, in quibus ad huiusmodi officia capituli suffragijs moniales deligi solent.

Earum officia, quæ electæ fuerint, sint duorum annorum, aut, in quibus ea esset consuetudo, ad summum trium: Illis cum perfunctæ fuerint, tantundem saltem temporis vacent ab officijs, ad præscriptum constitutionis Gregorij XIII. Superior tamen eas ante tempus, officio præfinitum inde mouere possit, si id malè administrant.

Quæ delectæ fuerint, quemadmodum earum obedientia, postulat, officia suscipiant; & eorum munera sine recusatione humiliter exequantur. Quæ aliter fecerint sine iusta causa, quæ superiori probata sit, iure suffragijs priuentur; ut neq; ipsæ alias eligere, neq; ab alijs eligi possint, arbitrio superioris.

Quæ à monialium præfecta erunt præstanda. Cap. II II.

Præfecta monasterij tanquam communis omnium monialium mater, ipsarum & corporis, & animæ salutem diligentissimè consulat, easq; studiosè admoneat, vt puro corde sint, vitæq; integritatem seruent, & ad perfectionem virtutum omnium contendant. Si quidem quæ religionem susceperunt, nisi ad summum illum gradum pro viribus peruenire conentur, minus sanè efficiunt, quàm debent, pro vitæ, & ordinis instituto, quod profitentur. Meminerit autem à se reddendum esse rationem iustissimo Iudici erratorum, quacunque Moniales eius negligentia, aut culpa admiserint.

In primis verò curet, vt pax, & concordia sororum conseruetur; sublati

Secreta
suffragia
Concil.
Trid. vbi
sup. ca. 6.
In c. 7. su-
perius ca-
tato.

Editæ
die 1. Ia.
1583. Põ-
tific. sui
ann. 11.
incip. ex-
poscit de
bitum in
Bul. n. 84
f. 1321.
Officiũ
Præfectæ.

quantum ab ea fieri poterit, omnibus dissidij ac discordiæ causis; ut, quemadmodum debent, unum corpus, & unus spiritus in earum sponso Iesu Christo, perfectò charitatis vinculo colligentur.

Studeat etiam, ut singule suo munere rectè fungantur; neque vlla alterius officium occupet, nisi auxiliij causa: idq; ipsius iussu, & ut omnia ordine perficiantur; in primisq; ut silentium horis, ac locis præscriptis seruetur, si verò alicuius importunitas, aut re, aut verbo seruarum pace perturbata, charitatem, violarit, acerrimè ab ipsa præfecta, & si opus erit, à superiore etiam monialium puniatur, & eius animi elatio edometur.

Qualiter à Præfecta, eiusque Vicaria moniales non obedientes, vel alia comittentes plectenda; & renitentes per discretas denuncianda: ac in negotiis, qui requirantur consensus, capitulumque habendum. Item suffragia qualiter danda, & quæ ad dandum admittantur. Cap. V.

HVIC autem Præfecta, eiusve Vicaria, quæ illa absente eius vim & locum obtinent, moniales omnes omnino obedientiam, & observantiam præsent; quemadmodum earum votum postulat.

Quæ verò eius iussa neglexerit, neq; pœnitentiam sibi impostam adhibere voluerit; aut superbè, & ingiuriosè responderit, non habita eius dignitatis ratione: aut contumaciter discedendo, vel excusando, eã impedierit, quominus illas reprehendat, aut castiget, quæ aliquid commiserint; ut suæ contumaciæ, & insolentiæ graues pœnas pendat; apud superiorem accusetur ab ijs, quas discretas appellauimus, quæ nisi id fecerint, flagella, disciplina nomine sibi semel adhibere, & humi cibum capere cogantur.

Singulis etiam hebdomadis præfecta Monialium conuentum, siue Capitulum habeat, corrigendi causa moniales pro erratis, quæ ipse publicè in suorum officiorum munere admiserint; quorum veniam ipse spontè, atq; humiliter coram omnibus petant; eisq; pœnitentiam imponendi, aliaq; adhibendi, quæ earum institutis tradita sunt, ad ipsas in humilitate, & sui contemptione continendis, atq; ad virtutes omnes studiosè sectandas.

Caueant autem moniales, ne pœnitentiam sibi à præfecta impostam, perinaciter recusent; neve superioris temporis delicta, sibi inuicem obijciant. Quæ hoc commiserit, ei hæc sit pœnitentia, vt statim ad singularum monialium pedes terram exosculetur, sibiq; flagella nomine disciplina adhibeat.

In negotijs parò maioribus præfecta nihil decernant; nisi scientibus, & consentientibus maiori ex parte discretis, seu matribus concilij.

In ijs verò, quæ maioris sunt deliberationis, præfecta Uniuersum monialium Capitulum conuocent: idq; ipsis ratum sit, quod maiori monialium parti placuerit.

In omnibus autè tacitis suffragijs, caueant moniales, ne suffragij pilas, vel calculos inter se tradant in manus ijs, quæ id commiserint, ea pœna sit, vt pri-

uata capitulo, neq; eligere, neq; eligi, suffragio, possint, arbitrio superioris.

Ad suffragia autem de quacunque re ferenda, non admittantur, nisi qua triennium post missam professionem in Monasterio fuerint commoratae.

Discretæ, & auscultatrices quot, & quales esse, & agere debeant.

Cap. VI.

Discretæ probitate, & prudentia cæteris monialibus antecellant.

Neque sint pauciores quatuor, ubi moniales non plures, non sint quadraginta: quod si plures sint, saltem sex creentur.

Moniales reliquarum sermonibus audiendis eiusmodi proponantur, quæ ætate matura, & spectata probitate sint. Hæ diligenter, fideliterq; suo officio fungantur: & ita loquentibus reliquis assistant, ut quidquid tum intus, tum foris dictum, factum ve fuerit, ipsæ audiant, ac studiosè animaduertant: nec enim quidquam aut ita secreto proferri, ut eas lateat; aut, quod indignum sit Dei ancillis, dici, aut fieri, patientur. In quo, si quidquam secus commissum fuerit, earum culpa, vel negligentia grauißima pœna sui superioris arbitrio, puniantur.

Discretæ.

Auscultatrices.

Magistra nouitiarum quam curam habeat, eiusque pœna si se ingesserit. Cap. VII.

Nouitiarum curam sola magistra electa loco, à cæteris monialibus separata habeat: alia præterea nulla.

Nouitiarum.

Hæc nouitias in timore, ac cultu Dei, & in obseruatione Religionis erudiat: coneturq; & vitæ exemplo, quæ nullam habeat ansam reprehensionis, assiduisq; admonitionibus, ita eas instituere in spiritualis, & sanctæ vitæ ratione; ut progredientes, Deo adiutore, perfectæ eius ancillæ possint euadere.

Quæ autem sibi id temerè assumpserit, ut aliquam ex nouitijs erudiat, ius ei suffragij adimatur; ut neq; eligere, neque eligi possit, quandiu superiori placuerit.

Qualiter monasterium occludatur, clauibus, & apud quas maneant: quandove aperiendum est: moniales aliàs puniendæ, à quibus caueant. Cap. VIII.

Ianuæ septorum monasterij die clausæ sint vna saltem clauis; quæ ab antiquiore ianitrice custodiatur, ut, cum opus fuerit, aperiri possint. Nequam autem aperiuntur, nisi duabus iantricibus præsentibus. At noctu duabus clauibus diuersis claudantur: quarum altera asseruetur à præfata; altera verò ab eadem ianitrice antiquiore.

Portæ.

Cum autem ianuæ aliqua necessaria causa aperiuntur, moniales non audeant eò accedere, ut externum quidquam aspiciant; uel cum ullo omnino aut mare, aut fœmina colloquantur. Quæ id causa fuerit, includatur in cellam, ubi tandiu sit, quandiu superiori videbitur: qua pœna etiam plectatur ea, quæ ianuæ præposita est, si aut id permiserit, aut eiusmodi petulantiam statim ad superiorem non detulerit; aut etiam grauius puniatur, arbitrio superioris.

Quod ad operas monialium pertinet, quid seruandum.

Cap. IX.

Quo tempore mutantur officia; vna, aut duæ moniales matura, ac prudentes, eligantur, quæ præficiantur monialium laboribus.

Hæ ad rotam recipiant, quæ elaboranda sunt; ijsq; distribuant, quæ ad id opus faciendum sunt idoneæ: quibus perfectis, ea ex eadem rotâ restituant ijs, quorum sunt, accepta mercede, semper ea præsentem quæ rota est præposita.

Nulla præterea quidquam, quod elaborandum sit, ne cognatorum quidem, aut affinium, accipiat: quæ contrafecerit, singulis vicibus sibi flagella disciplina nomine adhibeat eo loco, quo moniales operibus elaborandis exercentur.

Laborēt
moniales.

Si qua, vel morbo, vel inusta alia causa non impedita, pigritia, vel desidia, aut pertinacia quadam ab huiusmodi laboribus abstinerit; obsonio priuetur totum id tempus, quo labori non incumbuerit. In loco item, vbi moniales in laboribus, exercentur, lectio quotidie adhibeatur: qua absolutæ inter se conferant, quæ audierint; certatimq; eiectionis vitijs, ad virtutes consequendas seipsas cohortentur.

Curet laborum magistra, nè sermones, aut cantus profani, aut à monialium conditione, & instituto abhorrentes inferantur.

Qualis reddituum administratio, eius ratio, capsæque depositaria sit habenda. Qualiterq; contravenientes puniendæ.

Cap. X.

Vid. inf.
eo. c. 3j.

Scribæ, ac reliquæ quæ monasterij bona quocunque modo administrant, fideliter, & accuratè eorum rationem præscriptam habeant.

Singulisq; tribus mensibus ad capitulum summatim referant rationes accepti, & expensi; ut omnes, quomodo res monasterij habeant, intelligere possint. Verùm quot annis rationem rerum omnium, quas administrarint, separatim superiori reddant, aut eius Vicario; ac, si fuerint, monasterij curatoribus deputatis. Quæ autem, aut sibi vindicarint, aut perperam perdidierint monasterij bona, superioris arbitrati, acerrimè puniantur.

Vt autem nulla fraudis occasio reliquantur; in singulis monasterijs singula capsæ constituantur ad hunc usum, vt in illis omnis pecunia collocetur; quæ duabus clauibus, ijs inter se diuersis, clausæ sint; quarum altere à præflecta Monasterij, altera à maiori discreta a seruetur. Nec verò capsæ aperiri, aut in ea poni pecunia, aut inde auferri possit; nisi, & præflecta, & maior discretæ, & scribæ monialis, quæ eius rationem ineat, interfuerint.

Duabus item clauibus, ijsq; diuersis, borrei, & eius loci, vbi farina a seruetur, ostia concludantur; quæ singulæ à singulis matribus, ei officio præpositis, custodiantur. Eæ autem semper adsint; cum triticum, vel farina importatur, vel exportatur.

Qualiteg

Qualiter non, nisi cum licentia; bona monasterii non distrahantur. Ibidemq; non edificetur. Infirmarum, nec non defunctorum, quæ cura habeatur. Cap. XI.

Prefecta, & moniales bona monasterij alienare, permutare, locare, aut contrahere nullo modo possint; nisi sciente, consentiente, ac præsentè Episcopo, aut eius Vicario: seruatis item cæteris, quæ iure seruari debent: aliter contractus irritus, ac nullus sit.

Vid. infr. ca. 85. & c. 88.

Neque item edificare, nisi consentientibus Ordinario, ac ciuibus monasterij curatoribus, qui operam dabunt, vt id quàm minimo sumptu, commodè, ac decenter fiat.

Quæ præposita sunt curæ ægrotantium, pias, & misericordes se illis præbeant, quanta maxima possunt, & patientia, & diligentia: ac tales se illis præstent, quales cæteras vellent, si ipsæ ægrotarent.

Ægrotis cibi, & medicamenta opportuna à præfecta, & ab electis ad id ministris ita adhibeantur, vt monasterij facultates tulerint.

Præfecta autem charitatis causa eas quotidie visitet; vt, & solatio sit, & melius ab eis cognoscat, ac curet, quæ ipsis sint necessaria.

Si verò aliqua moritur, confessor cum comite, quem superior approbarit, ingrediatur septa monasterij tunc, cum eius corpus ad sepulturam dandū fuerit: pieq; ac celeriter, quod eo tempore persoluendum sit, officio fungantur.

Priusquam puella ad religionem, & nouitia ad professionem admittatur, quæ obseruanda: Admissaque puella qualiter se habeat. Cap. XII.

Cum primùm puella ad suscipiendum sacrum habitum offeruntur, monialium præfecta, parentes, vel eos, quorum curæ commissæ sunt, admoneat excommunicationis, quæ proposita est à Sacro Tridentino Concilio ijs, qui suas puellas, vel alias inuitas eam cogunt suscipere, aut profiteri religionem. Idem ab earum superiore fiat, cum eius consensus requiretur.

Puellæ admittendæ. Sess. 25. d. Regul. c. 18.

In ijs monasterijs, in quibus moniales pauciores sint quinquaginta, duæ tantùm germanæ sorores, aut tres, quæ sint vnus generis, ac familiæ, recipi possint.

Vbi verò plures sunt quinquaginta monialibus, ibi tres tantummodo sorores, aut quatuor eiusdem familiæ recipi liceat; si ita monialium capitulo videatur.

Præfecta, & moniales, de puella, earum suffragijs ad suscipiendam religionem admittenda, quidquam pollicere, aut capitulum cogere non audeant, priusquam liberè loco ab Episcopo, aut ab eo, cui ipse id munus delegarit, puella secretò examinata, ac probata, facultatem suscipiendi in eo monasterio religionem scripto consequuta fuerit; consentiente etiam illius monasterij superiore.

Concil. Trident. Sess. 25. de Regu. c. 17. vbi de ætate. c. Puella. 20. q. 2.

Ab ijs autem omnibus prius diligenter inquiretur de moribus, vita, & æta

te, quæ maior sit duodecim annis; ac de libera, & pia voluntate puella.

Quæ anno, vel aliquo tempore conuenienti, antequam examinetur, & monialium Capitulo admittenda proponatur, propositum Religionis suscipienda in eo Monasterio, & Episcopo, & monialibus, earumque superiori patefecerit, ut interim huiusmodi inquisitio maturè fieri possit. Quo etiam tempore ipsa confessori illius Monasterij, aut, cui Episcopus eiusmodi munus has audiendi commiserit, semel singulis mensibus peccata sua confiteatur; sacrosanctamque sumat Eucharistiam; ac persæpe moniales in locis colloquutionum alloquatur; ut ab eis tum explorari accuratius; tum admoneri melius possit de omnibus, quacunque illi agenda, & ferenda erunt religionis causa, intra septa monasteriorum; nè vllò vnquam tempore conueniri, & se per inscitiam excusare possit.

De puella admittenda, ad suscipiendam religionem, ac mox etiam nouitia ad professionem, ferantur tacita suffragia; ut singulæ moniales, nullo affectu impedita liberè suæ conscientia possint satisfacere.

Nec verò huiusmodi puella ad religionem, neve nouitia ad professionem recipiatur; nisi duas ex tribus partibus suffragiorum tulerit.

Puella ad religionem admissio aliter facta, quam præscriptum sit, irrita sit, & nulla.

Præfata verò, cuius culpa, vel negligentia id factum fuerit, ab officij administratione submotæ, vel etiam ad sex menses eo ipso priuata esse intelligatur.

Præfata autem statim de suffragiorum exitu superiores admoneat; ut in libris, ad huiusmodi usum institutis, eius nomē, quæ recepta sit, ab eoreferatur.

Cum primum suffragijs Capituli aliqua recepta est, statim omnes vestium delicias, & inanem ornatum deponat; & nigro, vel fusco vestitu, aut albo induatur, ea modestia, & submissione, ut omnes intelligant, eam mundo renunciaisse: ut Deo religiosè inseruiat: quo vestitu semper utatur donec in monasterium introeat; & interea à choreis, & spectaculis inanibus abstineat.

Quæ verò eo modo, quo diximus, recepta fuerit, monialium vestibus in monasterio indui, non possit; nisi sex mensibus, postquam recepta fuerit, idque concessu Episcopi, & monialium superioris; quibus liberum sit, vel producere, vel contrahere illud semelre tempus, quem admodum eis expedire videbitur.

Cum ad religionis habitum puella introducitur, quid agendum, quale ei nomen imponendum. Nouitia demum quid obseruet; & eo nomine quid dari præcipitur, & prohibetur. Cap. XIII.

T multus autem cuitandi causa, deducatur in mane ad Monasterium ab intamis propinquis mulieribus, nulla pompa, nulloque inuitatu aliorum; & sola introducatur in Ecclesiam interiorem Monasterij: Missaque, audita, & sumpta Communione, cæterisque solennibus cæremoniis adhibitis, coram reliquis monialibus, à superiore, aut monasterij confessore uestiatur; qui illam adeo grauem, & cræque actionem aliquo pio sermone prosequatur: quod et in professione seruetur.

Superior,

Superior, siue confessor hanc cautionem adhibeat, ne puella nouitia, nomen gentiliū feminarum imponat, sed sanctarum, quæ ab ecclesia celebrantur.

Quæ puella, postquam monialium uestem suscepit, amplius e monasterij septis exire non possit; nisi forte se nondum professam peniteret in monasterium introisse. Si vero semel exierit, nulla illi in posterum facultas redeundi concedatur, absque licentia sedis Apostolicæ.

Nouitia causa ante professionem ex decreto Tridentini Concilij nihil monasterio detur, præter id, quod necessarium sit ad uictum, & vestitum eius temporis, quo fuerit in nouitiatu: quod totum representari uolumus, antequam puella in monasterium ingreditur.

Nomen monialium sit sanctarum.

Sess. 25. & ult. de reg. c. 16. vers. sed neque.

Quæ in emittenda professione, seruanda erunt; eleemosynæque pro eius sustentatione: qualiter deponenda; & non nisi quo tempore renunciatio bonorum fienda.

Cap. XIII.

Quoniam ex Tridentini Concilij decreto professio ante decimum sextum annum expletum, & ante annum probationis post susceptum habitum facta, nulla est, nullamq; parit obligationem; curent Episcopus & superiores ne nouitia ulla ante illam etate, & tempore ad professionem admittatur.

Præfecta autem monasterio triginta ante diebus Episcopo significet, quo tempore nouitia professura sit; ut uel ipse, uel si is abest, impeditur uel alius, cui ille id negotij dederit, nouitie uoluntatem cognoscat: perspiciatq; an huiusmodi conditionibus satisfactum sit, quas monasterij illius, & ordinis regula postulat; an uem monasterium idoneum: ei deniq; demonstret, quàm grauis ea res sit, quàm uel multas res tria illa religionis uota requirant; ut ea antequam ad professionem recipiatur, uinculi uim intelligat quo se obstringi uult. Si præfecta id facere neglexerit, eiusdem Tridentini Concilij decreto ab eius officio tamdiu amoueatur, quoad Episcopo uidebitur.

Nouitia ne examinetur infra septa monasterij, sed extra, in publica eius Monasterij Ecclesia, ut liberè, & fidenter suam uoluntatem exponere possit.

Quod uero professione facta, eleemosinæ gratia ad professam sustentandam monasterio datur; id quo tempore puella religionis habitum suscipiet, apud uirum monialibus, & earum superiori probatum, deponatur; ut nullo impedimento tum monialibus præsto esse possit.

Nulla autem renuntiatio bonis à nouitia fiat; nisi quemadmodum à Concilio Tridentino iussum est, facultate ab Episcopo, uel eius Vicario permissa, ad duos proximos menses ante professionem fiat.

Nesciens officium, ad professionem non admittatur; quæ admittenda qualiter notari, & subscribi debeat. Interimq; ne conuiujs, & bellarijs congaudeant. Cap. XV.

Et quoniam, quæ moniales professione facta, uelum susceperunt, quotidie sua religionis diuinum officium dicere debent, nulla ad professionem ad-

Sess. 25. Regul. c. 15. Nouitia.

Concil. Trid. sess. 25. ubi sup. Reg. c. 17. vid. inf. eo. c. 107. ubi supra. d. ca. 17. in prin.

Sess. 25. & ult. de Reg. c. 16.

Legere sciant.

mittatur, quæ congruè legere, & officium dicere nesciat. Id autem experiri debet is, cuius officium est eas examinandi; qui se presente, eam legere iubebit.

Professionis autem, & diei, & anni, quo facta est, in libro ad eum usum confecto memoria conseruetur, manu eius monialis, quæ scribæ officio fungitur; adhibita subscriptione eius, quæ professa sit, si modò scribere sciuerit, & superioris, qui eam admiserit.

Quo die puella profitetur, vel monialem habitum induit, in foresterijs, gædiibusq; monialium, ab eius propinquis, & amicis conuiuia ne fiant, ne velaria dentur.

De diuinis officijs, præcationibus, & lectione monialium.

Qualiter chorum frequentare, diuina officia recitare, & interim, à quibus cauere debeant.

Cum ad sanctimoniales valdè pertineat laudare assiduè Deum Creatorem, conseruatorem, & Redemptorem mundi, eidem gratias agere, & supplicare, vt suam misericordiam omnibus hominibus ad salutè impertiat; idcirco moniales omnes die, noctuq; chorum frequentent; sacrisq; officijs distinetè, attenteq; ab ipsis, & voce, & pio animi affectu celebrandis intersint: illis solùm exceptis, quarum præfecta iusti impedimenti excusationem acceperit.

Ad sint autem singulæ initio diuinorum officiorum, congruenti sui ordinis vestitu indutæ, in suis, ac proprijs locis, & vsque ad finem persistent; nõ prius inde discedentes, quàm præfecta, aut vice eius alia, discessus significationem fecerit; nisi necessitate aliud postulante, id eadem permiserit.

Soni, cantus, qui honesti & spirituales non sint; colloquia etiam, risus; quidquid præterea indignum est domo Dei, & eius diuina maiestate, cum qua colloquimur in oratione; omnino amoueantur.

Quæcunque autem contra hæc, quæ iussa sunt, aliquid fecerit; præfectæ autem trio, pro modo culpe acriter puniatur.

Quæ oratio mentalis fienda, vbi sacra Eucharistia seruanda. Qualiter lectioni inscribendum; & libri inanes eliminandi.

Cap. XV.

Oratio
mental.

Et quia mentis oratio tantò præstantior ea, quæ solùm ori exprimitur, fructum, eosq; quotidie nouis cumulat muneribus, in Deum quodam modo conuertens; ideo moniales, & Velatæ & Conuersæ, præter horas canonicas, aliasq; orationes, quas ex officio habere debent, quotidie in chorum vniuersæ conuenientes; nisi necessariò impediuntur: saltem per horam, mentalem orationem adhibeant: semihora videlicet post matutinum, itemq; post nonam,

aut eam-

aut completorium; sublati ad Deum mentibus pijs, & salutaribus rebus contemplandis, præsertim verò, vitæ, doctrinamq; Domini Nostri Iesu Christi, atq; eius sanctæ Mysteria studiosè meditabuntur; Passionem videlicet, mortem, Resurrectionem, Ascensum in Cælum, extremum Aduentum ad iudicium, beatorum gloriam, & damnatorum supplicia; aliaq; eiusmodi, quæ ad Dei gloriam & propriam, proximorumq; salutem pertineant.

Quoniam verò à Tridentina Sancta Synodo prohibetur, nè in choro, vel monasterij sepiis, sed in Ecclesia publica sanctissimum Christi corpus conseruetur; efficiant superiores, ut eiusmodi decreto, vbique obtemperetur.

Diebus festis, vt otium à quo mala omnia oriuntur, euitetur; moniales tempus, quod sibi à diuinis officijs, & consuetis orationibus superfuerit; in sacra aliqua lectione consumant, quæ in Dei, & sui ipsius cognitionem eas ducat; viamq; monstret perfectionis, & æternæ vitæ. Idq; vel separatim, vel coniunctim faciant, cum huiusmodi lectio suavis, & fructuosa sit animarum oblectatio; vitia coerceat, ad virtutes inflammet, contra autem inanium librorum lectio mentes corrumpat. Quod nè accidat, superior, aut confessor omnes monasterij libros perspiciat, & recognoscat, singulas moniales in virtute obedientie suos proferre cogens.

Communis monialium conuictus erit, nihil præcedentiæ, & proprietatis prætendant, Qualiter omnia etiam vestes, nisi ex contagione omittatur, communes habeant; & aliquæ illas curent; suppellectilem inquirant, proprietarias puniant, inania eiiciant, & ne aliquid elargiantur. Cap. XVII.

IN omnibus monasterijs, quod ad cibum potum, somnum, vestitum, ceterasq; res attinet, omnes communiter viuant; vt à sacro Tridentino Concilio decretum est: neq; quidquam inter eas differat, aut alia alij præferatur, aut post habeatur; quemadmodum votum paupertatis postulat: vt tuum, & meum, atq; omnis priuata rerum possessio, & re, & verbo omnino tollatur: omnis etiam superuacaneus, & inanis rerum vsus. Neq; vlla sit quæ quidquam possideat, aut adhibeat, vt proprium etiam si ad necessitatem concessum sit.

Omnes itaque monasterij proventus, cuiuscunque generis sint, elemosinæ etiam, & quæstus ex laboribus; liuelli præterea, legata, & bona mobilia, & immobilia quæ testamento relicta, & quæ donationis, vel alia quavis causa obtinuerint, à singulis monialibus ad communem Monasterij utilitatem conferantur, præsertim verò pro sua prudentia, & humanitate ex illis ipsis bonis eius necessitati potissimum consulat, ad quam pertinent, nisi obstaret paupertatis votum.

Vtq; omnis proprietatis occasio tollatur de monasterijs, confessores, ac præsertim, voti paupertatis accuratius seruandi gratia, monialibus suadere studebunt; vt curent omnes vestes lineas, laneas, vel pelliceas, aut cuiusuis generis in communi loco asseruandas: duasq; ex monialibus, quo tempo-

Seff. 25.
& vlt. de
Regul. c.
10. verfi.
Quod vs
10.

Communis
vita.
c. 2. & c.
Ad monasteriū.
de statu
monach.
Concil.
Tri. seff.
25. d. Reg.
gul. ca. 1.
& 2. Proprietas
tollenda.

Vestes in
communi.

re mutantur officia, ijs excutiendis, purgandis, & sarcicendis, beneficiendis: quæ etiam sororibus in singulas hebdomadas pro tempore, & ut usus ferat eas distribuant, nulla quæ uestes apud se habeat, præter eas, quæ ad quotidianum usum sunt necessariae.

Vestes e-
grotantiu.

Aegrotarum verò uestes, contagionis nomine suspectæ, separatim custodiantur, aut apud illas ipsius relinquuntur.

Dona, quæ singulis mittuntur ad præfectam adferantur: nec ulla possit illa accipere, aut ad usum adhibere, nisi sciente, & consentiente præfecta; quæ in id omnino incumbere debet, ut ex monasterio, vitium proprietatis, tanquam multorum malorum causam, euellat, neque cuiquam permittat ut pecuniam apud se habeat.

Contra
proprietatem.

Ter autem in singulos annos Præfecta unâ cum Discretis, cellas, & suppellectilem singularum monialium diligenter inquirat; scrutetur, ne ulla quidquam habeat propriam, aut plusquam quantum ei ad suum usum concessum fuerit.

c. 2. verfi.
Quod si.
d. def. 25.
de Regu.

Quod, si quæ propriam aliquid temerè deprehensa, aut conuicta fuerit; eo biennio actiua, & passiuâ voce priuata sit, ex Tridentini Concilij decreto: atque etiam iuxta suæ regulæ, & ordinis constitutiones puniatur; multo quæ magis, quæ ex communi, aut ex eo, quod alicuius usus tributum sit, furtim sibi aliquid vindicauerit.

Si præterea speculum, catellas, unguenta, aut suffimenta; & huiusmodi inaniam rerum quidquam apud aliquam repertum fuerit; superior statim, id ex monasterio auferendum, & eam, apud quam inuentum fuerit, acriter puniendam curabit.

Monialis siue velata, siue conuersa sit, eleemosinam dare, largiri, aut vendere osculentas res, Vestes, aut bona cuiusuis generis sint, etiam si ad usum ei attributa sint, aut etiam legare, omnino non possit. Quæ secus fecerit velum, ei per mensem adimatur; ac ter se verberibus ad disciplinam affligere cogatur.

In quo tamen integrum sit præfectæ concedere facultatem; cui concedi debere iudicarit, aliquid deuotionis, ac religionis causa, vel aliud exiguum clarificandi propinquis, aut benemerentibus.

Ad mensam, quomodo accedant, discumbant, lectiones audiant, & recedant. Quo ve loco communi ocludendæ solæ in singulis cellulis semper patentibus, & visitandis dormiant. Cap. XVIII.

Mensa.

AD sonitum minoris campanæ omnes conueniant ad benedictionem mensæ, quam Præfecta, vel Vicaria, vel ipsis absentibus, antiquior Discreta faciat.

Deinde, loco, & ordine discumbentes, non prius discedant, quam Deo gratiæ actæ fuerint: quæ non obdierit, vno die obsonio priuetur; ac postremo loco in mensa sedere cogatur.

Mane, & Vesperi ad primam, ac secundam mensam aliquis spiritualis liber, qui ad religionem incendat, quotidie legatur, omnibus discumbentibus

cum silentio, attentione audientibus; ut una cum corpore mens etiam recreetur.

Vniuersæ moniales, si fieri possit, uno loco dormiant, ac à Præfecta, aut à Vicaria optimè concluso; cuius clauēs ab ipsa Præfecta afferuntur.

Singulae autem in singulis lectis, omnino dormiant, & singulis etiam cellis; si tanta ibi sit copia cellarum, ut omnes capere possint.

Cellæ verò diu noctuq; apertæ sint; ut præfecta in singulas horas inspicere eas possit.

Dato autem signo eundi cubitum, locoq; vbi dormitur, clauso, præfecta, aut eius Vicaria, aut aliqua ex discretis, omnes cellas visitet, ut, an omnes suis dormiant locis, animaduertat.

Dormi-
torium.

Collocationum locus qualiter muniendus. Cap. XIX.

Monialibus nulla quidem nimia diligentia videri debet ad eius thesauri custodiam, cuius causa propinquis, rei familiari, ac terrenis omnibus rebus, curisq; renuntiantes, in septa monasterij se incluserunt.

Ut igitur sanctum earum propositum, ea ex parte, quæ diaboli insidijs maxime patet, communiatur; curent superiores, ut ad omnes fenestellas, vbi colloquendum sit, duo ferrei clathri, seu cancelli construantur, qui saltem palmo distent alter ab altero, & inter virgas ferreas quibus singuli cancelli compacti sunt non plus omnino, quam vnica intersit. Sint autem virgæ ita solidæ, ut neque facile frangi, neque flecti possint.

Intimo uerò cancello, quo moniales ad colloquendum accedunt, ferrea lamina appingatur, quæ moueri nequeat: sitq; exiguis foraminibus, ad audiendum tantum commoditatem perforata; cui lineus pannus nigri coloris, ligneis tabellis affixus, instar fenestræ, quæ aperiri possit, cum erit colloquendum, apponatur.

In ea lamina fieri possit quadrata fenestellula nouem tantummodo vnciarum; cuius clauis à præfecta custodiatur: Neque eam fenestellulam aperire liceat, nisi quo tempore colloquendum sit cum Episcopo, vel ordinis superioribus; aut cum parentibus, & fratribus monialium, & alijs arctæ propinquitate generis coniunctis: aut cum instrumentum aliquod confici, vel sacrum sermonem audiri oporteat.

Claustra.

vid. infr.
co. c. 56.

Loci collocationum, Ostia quando claudenda, & aperienda. Qualiter prouidendum nè moniales exteriorem, nec alij interiorem ecclesiam introspeciant. Cap. XX.

OSTIA locorum, quæ collocutioni solum, & intus, & foris, sunt attributa, semper clausa sint; quorum clauēs sint apud antiquissimam earum monialium, quæ audiendis sermonibus sint præpositæ: nec, nisi, cum opus sit longiori collocutioni, aperiuntur. Cæterum ianitrix, ex clathrata ianua fenestellula, ianua tamen clausa; Rotoriæ; ex rota, respondebunt pulsantibus.

Loca autem intus, & foris collocutioni attributa, cum ibi sint, qui loquantur, semper pateant, ut quinam sint, videri possint.

Ostia, per quæ à septis monasterij in exteriorem Ecclesiam patet aditus;

si quis

Bulla edi-
ta 3. Cal.
Ian. 1572
in Bul. in
ter eius-
dē Pont.
Constit.
nu. 13. in
cipit
Deo fa-
ctis. Vid.
inf. c. 49.
& 50.

si quæ ad huc sunt, ad mensam muro obstruantur. Siquid in hoc præfectæ culpa, vel negligentia commissum fuerit; ea, & officio, & velo superioris arbitrio, priuatur, & puniatur, ad præscriptum Bullæ Gregorij XIII. super hoc editæ.

Omnes fenestræ, & cancelli, & quicumque locus, per quem moniales externam Ecclesiam introspicere possint, in ædificentur, præter fenestram, in qua collocata est rota; & fenestellulam ad solum Sacrosanctæ Eucharistiæ sumenda & usum constitutam: ac illam fenestram per quam corpus, & sanguinem Domini Nostri Iesu Christi, à Sacerdote celebrante elatum, aspicerent possint.

Ea fenestra perpetuò lineo panno contecta sit; qui tantummodo, cum suscolitur Sacrosanctæ Eucharistiæ, amoveatur, fenestræ autem ratio sit eiusmodi, ut Sacerdos ex altari moniales intueri nequeat: & fiat ad præscriptum libelli fabricæ Ecclesiasticæ.

Nè ex ædibus virorum monasteria introspiciantur. Propè etiam mulieres, quæ turpiter degunt, & alia agi prohibentur. Cap. XXI.

Inf. co. c.
59.

Curent Episcopus, & alij superiores, nè è vicinorum ædibus, quicumque illi sint, monasteria inspiciantur: maximè verò si fratrum cuiusvis ordinis, aut præbyterorum ædes illis immineant: quo casu parietes altius tolli, & novos ædificari iubeant, eorum sumptibus, quorum Episcopus, & ij, qui in monasteriorum curatores sunt, interesse iudicauerint, quacunque appellatione remota.

Quamobrem etiam secularium magistratum auxilium implorent, ut monialibus ab externorum hominum aspectu, & auditu liberis, securè per monasterium ambulare liceat.

Regulares viri in posterum, nè in ea loca migrent, neve areas, monasterijs monialium proximas, ædificandi causa emant; unde monialium aspectus fieri possit.

Moniales item monasteriorum ædificatione vicina regularium virorum ædibus, aut ijs locis, unde ipse ab illis inspicere possint, in posterum prohibemus.

Ædes proxime monasterijs Sæctimonialiũ famosis mulieribus nè locentur. Neve ibidem spectacula, cantus, saltus, ludi; & huiusmodi profanæ res, & inanæ exerceantur; quæ eas à sacro officio auocare, aut ipsis offensionis causam præbere, possint.

Nè septa monasterii, nisi ex causa legitima egrediantur. Cap. XII.

Quemadmodum à Sacro Tridentino Concilio^a sancitum est, moniali professe, nullaratione, è monasterij septis egredi liceat; nisi ex causa legitima, secundum constitutionem Pij Quinti, b quæ causa ab Episcopo sit examinanda.

a c. 1. in
princ. de
stat. Reg.
in 6. Sess.
25. à Re-
gul. ca. 5.
verf. Ne-
mini at.
b Cõst.
Pij V.
Cal. Feb.
1569. in-
cip. Deco-
ri i Bull.
n. 100. in
ter Cõst.
eiusdem
Pont.

Apostatæ,

Apostata, & fugitiua, vbi & qualiter reducenda. Quæ verò externos intra septa introduxerint, quomodo puniendæ.

Cap. XXIII.

Apostata, & fugitiua, quæ cum sacro vestitu, aut sine eo vagantur non sine scandalo religionis; ab Episcopo, cæterisque earum superioribus petito etiam, si opus fuerit, secularium Principum auxilio, ad sua monasteria redire cogantur; vbi ibi dignas pœnas pendant suorum scelerum. Quod si superioribus in monasteria restitui debere minimè videantur; in earum mulierum numerum, quas Conuertitas vocant, cum bonis, quæ attulerunt ad monasterium, adscribantur. Ea autem bona, illis mortuis, Priori Monasterio restituantur ex auctoritate huius Prouinciæ concessa.

Si quæ monialis in monasterij septa marem, aut fœminam, cuiusvis ætatis, conditionisve, etiam matres, aut sorores sint, introduxerit; tribus mensibus in carcerem concludatur: eiq; singulis sextis feriis ieiunanti, nihil, præter panem, & aquam, ad cibum, & potum adhibeatur; atq; ad annum velum adimatur. Eandem pœnam subeant, quæ ianua, & rota præpositæ fuerint; præsertim etiam, & quæuis aliæ, quarum consensu id commissum sit; vltra pœnam excommunicationis Papalis, a quam incurrunt.

Introeuntes septa monasterii sine necessitate ab Episcopo approbanda, qualiter puniantur. Ibiq; iumenta non alantur. Cap. XXIII.

Quicumq; verò Clericus, siue secularis, siue regularis, cuiuscunq; ordinis, aut laicus cuiuscunq; status, dignitatis, gradus, conditionis, ipsarum monialium septa interdum, vel noctu introire ausus fuerit; præter excommunicationis pœnam, quam ex Concilij Tridentini decreto, ipso iure, & constitutionis Apostolicæ, subit; alijs etiam grauissimis pœnis, habita persona, criminisq; ratione, puniatur. Et si Ecclesiasticus sit, aut beneficia obtineat; suorum etiam ordinum munere, & priuationis beneficiorum, ex Ordinarij voluntate prohibeatur; suisq; omnibus beneficijs priuetur. Quo decreto excipimus eos, quibus ob necessariam monasterio eorum operam, & industriam, Ordinarius septa ingrediendi facultatem, quot annis renouandam, scripto permisit. Is autem meminerit, sibi, à Tridentino Concilio, & constitutione Apostolica ius ademptum esse eiusmodi facultates concedendi; nisi in casibus necessarijs: Ideoq; caueat, nè, quæ intus officia moniales obire possunt, ad ea præstanta externi in septa monasterij introducantur: atque vt in hac necessitate dignoscenda vna, eademq; ratio vbiq; seruetur, & ille facile concedendi vsus coerceatur; Episcopus, adhibitis in consilium omnibus Monasteriorum superioribus, etiam regularibus statuatur, ac præscribat, quæ opera in monasterijs necessarium externorum ingressum requirant. Quam verò rationem in hac re præscripserit; ea ab omnibus, etiam regularibus, inuiolatè seruetur.

a Bulla Greg. 13. Idi. Iun. 1575. inter eius. Bul. n. 36 incipit. vbi Gratia.

Seff. 25. de Regu. c. 5. verfi. 1. gred. autem Bul. Gregorij à qua tu pra.

Concil. Trident. d. c. 5. & constitut. Greg. 13. proximi sup. cita. Inci. vbi gratia.

*In septis monasteriorū, boues, equi, & iumenta cuiusuis generis nō alantur
Si contra fiet, præfecta tres menses ob officij sui munere amoueat.*

Quæ debeat licentia; & cui præsentanda, vt ad fenestellam, non alibi, cum externo breuiter, & præsentibus auscultatricibus extra tamen quædam tempora, colloquantur.

Auditave qualiter reticeant, & nē fallantur caueant. Cap. XXV.

Non lo-
quantur
monia-
les cum
externis.

Moniales cum nemine externo omnino colloquantur; nisi is licentiam scriptam, & obsignatam ab Ordinario, aut ab eo, quem is suo nomine substituerit; atque in cancellaria Episcopali gratis descriptam attulerit. Quæ contra id fecerit, priuetur trium mensium facultate loquendi cum externis omnibus cuiusuis sexus, etiam propinquis: cogaturq; singulis sextis feriis eius temporis, disciplina nomine, flagella sibi publicè adhibere, & orare eo psalmo, Miserere mei Deus.

Licentiæ autem scripto permissa accipiantur ab ijs, quæ rotæ sint præpositæ; priusq; ad Præfectam deferantur, quàm illæ accersantur, quæ scripto nominatæ sint, Præfecta, vbi scriptum legerit, manumq; & signum eius agnouerit, cuius officium sit facultatem colloquendi concedere, benedictione adhibita, permittat ijs, quæ scripto nominantur; vt cum illis tantummodo colloquantur, qui nominatim descripti sint. Idq; ad communem colloquationis fenestellam, non ad ianuam, neq; in Ecclesia, aut alibi, præsentibus semper monialibus arbitris, ei muneri præfectis. Quæ verò ad colloquendum accesserint, breui finem loquendi faciant: caueantq; nē tempus, quo nihil est, pretiosius, inani, aut inutili sermone consumant.

Non est ferendum, vt Moniales, præsertim sacris diebus aberrantes ab oratione, ceterisq; pijs exercitationibus, sermonibus minimè necessarijs tempus consumant: idcirco, quibus diebus sumitur Sacrosancta Eucharistia; & quoties dies festi ex præcepto Ecclesiæ celebrantur; tempore etiam Aduentus, & Quadragesimæ; in Vigilijs præterea de præcepto; omni deniq; tempore, cùm diuina fiunt; moniales cum externo nemine omnino colloqui possint: nisi necessitas ita postulet.

Moniales verò, tam quæ audiendis sermonibus præpositæ sunt, quàm illæ, quæ loquentur; nē monasterium absurdis, et inanibus rumoribus compleatur; nemine omnino communicent, quæ ab externis acceperint: nisi cum præfecta, si eis expedire videbitur, vt aliqua ad eandem referantur.

Viligent præfectæ, & quæ sermonibus audiendis præpositæ sunt, nē quisquam ad colloquendum cum monialibus accedat, simulato eius nomine, qui scripta licentia nominatur.

Quicumq; præter patres, & fratres sine licentia moniales alloquantur, qualiter puniantur. Cap. XXVI.

Quicumque verò Clericus siue secularis, siue regularis, cuiuscunq; ordinis, aut laicus cuiuscunq; status, dignitatis, gradus, & conditionis,

ad mo-

ad monialium monasteria acceſſerit, & cum earum aliqua, non impetrata, (vt præſcriptum eſt) colloquendi facultate, ſermonem habuerit; grauiter puniatur.

Hoc autem ediſto neq; Patres, neq; fratres teneri volumus; quibus, non impetrata illa colloquendi facultate, ſed ſeruatis cæteris regulis, hac ipſa de re latis, cum filiabus, & ſororibus tantum colloqui licebit.

Pater & mater loquantur ſine licentia. vide inf. eo. s. 111.

Qualiter non pro cantu, ſed organi ſono colloquendi, ædificandi, & pullandi detur licentia. Qualiterq; non alienas veſtes induant, offulas conficiant, ac literas mittant, & recipiant; ſed ex prius præſecta præſententur.

Cap. XXVII.

NE mini omnino, neque Clerico, neque laico, neque mari, neque feminæ liceat adire Monasteria monialium, docendi cauſa cantum, quem figuratum vocant.

In ijs tamen Monasterijs, in quibus non exteriori Eccleſia à ſecularibus, ſed intus à monialibus organo ſonatur; permittere poterit ſuperior pro nunc alicui viro, moribus, & ætate ab Epifcopo probato, vt foris ad fenestellam colloquutionis, monialem organiſtam tantum ſonandi artem edoceat; ſi in eo ſtudij genere plus proficere neceſſe habeat. Sed in futurum quamprimum aliqua nouitia recipiatur, quæ ſonare nouerit.

Hæc autem intus, ad ipſam fenestellam diſcens, commorabitur: cui ſemper adſiſtent duæ ex ijs, quæ audiendis ſermonibus præpoſitæ ſunt.

Quæ contrafecerit, ſiue Præſecta, ſiue alia, velo priuetur; alijsq; præterea pænis afficiatur, arbitrato ſuperioris.

Organum autem in poſterum ne conſtituatur; niſi locus, in quo aptè locetur, ſuperioris iudicio, ante probetur.

Moniales, ne animi quidem relaxandi cauſa, ſecularium virili, aut muliebri veſtitu vtantur: cum dedecet Dei famulas, veſtes, ab earum profeſſione alienas, induere; verum, decore ſemper ſeruato omnium, & temporum, & actionum, permittente Præſecta, honeſtè, & quemadmodum ſacras Deo virgines decet, animum remittere licebit.

Moniales etiam ne offulas, aut cætera huiusmodi conficiant, donandi gratia, prohibemus; propter temporis iacturam, & ſumptum, qui in eas impenditur. Quæ contra decretum, aliud commiſerit, vel permiſerit; ſuperioris arbitrato puniatur: maxime verò in præſectam animaduertatur, ſi ipſa id permiſerit.

Inf. eod. c. 66. exte ditur ad uendentes.

Nulli Moniali fas ſit, ad quemquam ſecretè literas ſcribere; præter ſuperiorem, & Epifcopum, ſi de aliqua graui re eſſet admonendus.

Neque ad ſe miſſas literas aperire & legere; niſi Præſecta prius eas coram Vicaria legerit; aut, ſe præſente, legi iuſſerit.

Quæ contra hanc legem, aut ſcripſerit, aut acceperit literas; per duos menses à ſua cella pedem non efferat; & ſingulis ſextis ferijs, ita ieiunare co-

gatur,

gatur, ut tantum pane, & aqua vescatur. At si ea litera suspicionem aliquam criminis haberent; ea, ad quam scripta fuerunt, propter predictam penam, sex menses, & facultate loquendi ad fenestellam monialium colloquutionis, & velo priuetur.

Verum, ne Prefacta falli possit, fidelis ei literis ostensis, quae alia sint ab acceptis, & ab illis, per quas responsum est; quae rotae praeposita fuere inter omnes accipient; literas, quae ad monasterium peruenerint; easque, statim ad Prefectam afferent: a qua etiam literas a monialibus scriptas accipient causas, & obsignatas coram eadem ipsas, quas deinceps nuntijs externis tradent.

A conuersis, quibus de licentia exeundum est e monasterio, quae praestanda. Cap. XXVIII.

Conuer-
sa.

Conuersis, si ad minimum quadraginta annos natis, & superiori probatis, facultas sit exeundi e septis monasterij; si a sancta Sede Apostolica concessa eis fuerit, propter negotia monasterio necessaria; permittente tamen Prefecta, quotiescunque exeundum fuerit.

Cui liberum sit etiam licentia obtenta non uti, & eas, si ita videbitur, intra septa semper retinere: quod ut faciat, eam vehementer cohortamur.

Exeuntes vero, binae prodeant; neque longius discedant, altera, ab altera, quam ut se inuicem aspicere, & audire possint.

Quibus si ex vrbe egredi contigerit, semper in eodem lecto somnum capiant. Caueantque, ne in cuiusquam famosae personae domum introeant; etiam si illa de monasterio benemerita fuerit.

Neve in domicilijs, ubi aliae honestae mulieres non habitent, pernoscant.

Neve literas, aut mandata clam perferant.

Aut, quidquam inane monialibus renuntient, quod foris viderint, aut audierint.

Delinquentibus poena sit, carcer; aut etiam grauior, arbitrata superioris.

Puellae educendae cum licentia recipiendae. Quae caueant, & obseruabunt, quantum, & quando perfoluant. Si quae monialis esse velit, quid agendum. Ne externas quaedam doceant, monialibus interdicitur. Cap. XXIX.

Puelle
educandae.

In posterum puellae, educationis causa, in monasteria ne recipiantur sine licentia; & seruat a forma a sancta Sede Apostolica praescripta. Cum propinquis, alijsve externis ne colloquantur puellae; nisi eisdem seruitis, quae de monialibus eo in genere decreta sunt.

Dormiant, cibum capiant, versenturque, loco separato a monialibus; exceptis, quae ipsis regendis, & instituendis praeposita sunt: cum nullaque moniali consuetudinem habeant, praeterquam in ecclesia; cum Missa, aut aliis na officia celebrantur.

Puellarum alimentis, & educationis causa quotannis monasterio non minus soluatur triginta sex aureis; cuius pecuniae, dimidium in singulos sex menses

reprae-

representetur. Quod si ea pecunia per ipsos sex menses non numerata fuerit; puellæ ad suos remittantur; qui monasterio omnino satisfacere cogantur.

Quæcunq; ex ijs puellis monialis fieri uoluerit, si ita iudicauerit Episcopus, ad propinquos suos mittatur, aut ad eos, qui ipsius curam habent: apud quos saltem per mensem maneat, priusquam ab Episcopo, aut ab eius ministris, examinetur. Idq; ut facilius, ac melius eius libera uoluntas exquiri, & explorari possit. Puellas uero, domi suæ foris uiuentes, neque literas, neque ullam omnino artem monialibus docere liceat; ne ad fenestellas quidem, aliæ uel collocationis loca: quod si id monialium præfecta quouis modo permiserit; semestri administrandi officio priuetur.

Quales Concionatores, & Confessores adhibendi, ac ij quid præstabunt. Quando septa ingrediuntur; & tunc aliæque quid monialibus agendum.

Cap. XXX.

Qui Monasterijs præsent, doctos, prudentes, ac pios concionatores adhibeant; qui bis saltem in singulos menses ad cancellos collocationis monialium, uel ad fenestellas Ecclesiæ, Dei uerbum prædicent; easq; erudiant in omnibus, quæ ad Dei cultum, & sempiternam salutem consequendam pertinent.

Concinatores monialium.

Concinatoribus autem ne liceat cum monialibus separatim colloqui; nisi eis à superiore monasterij licentia permittatur.

Præficiantur etiam monialibus confessores, & ætate prouecti, & prudentes, & Deum timentes, qui semel saltem in singulos menses audiant peccata monialium; eisq; Sacrosanctam Eucharistiam administrant, quemadmodum Sacrum Tridentinum Concilium debere censuit.

Clæ. Ne in agro. §. sanè, de statu Monac. Cōc. Tri dēt. Sess. 25. de regul. c. 10.

Idem monasterij septa ingredi non possint; excepta causa administrandi Sacramenta ægrotis monialibus, cum graui, & periculoso morbo laborant.

Quo tempore, dum intra septa commorantur, eos duæ, aut tres moniales, quæ ætate cæteris præsent, comitentur: Eademq; omnes prosequantur, quicunque septa monasterij introierint, etiam superiores, ac uisitatores, facta prius significatione sonitu minoris campanæ monialibus se recipiendi. Quam consuetudinem nisi præfecta seruauerit, officio moueatur, superioris arbitrio.

Quæ confessoribus interdicanur; confessionaliæ uel qualia esse debent. Cap. XXXI.

Confessores in monasteriorum locis, quos foresterias uocant, cibi capiendi causa ne morentur; nisi confessionis tempore.

Neque tum etiam ibi noctu cubent; nisi cum alicui ex monialium numero mors instaret, ut præsto esse possint administrandis Sacramentis, & reliquis pietatis officijs; aut cum propinquum monasterio domicilium non habent; ut in monasterijs, quæ sunt in diœcesi.

Nemini autem Confessori assidue habitare liceat foris in foresterijs, et adibus monialium; aut earum sumptibus ibi uiuere, Nec, si in ijs locis dormitur, quæ monasterium attingunt, fenestræ, aut rotæ sint; & si sunt, statim muro obstruantur; vt nihil à monialibus, quod in eo loco agatur, aut dicatur, aspici, aut audiri possit.

Clathri lamina, & linea tela fenestellula eius loci, vbi moniales confitentur, ita compactè cohæreant, vt remoueri non possint: & inde tantum audiri; aspici autem nullo modo possint.

Qui verò confessores in ijs deliquerint, statim, & officio priuentur; & facultas tum ad eundem illud monasterium, tum diuina administrandi eis, arbitrio superioris, adimatur.

Qualiter confessarius extraordinarius sit adhibendus.

Cap. XXXI I.

Sess. 25.
c. 10. superius citato.

Praterea ex decreto Sacri Tridentini Concilij quotannis idoneus Confessor extraordinarius monialibus adhibeatur; cui curent, ut uniuersa confiteantur; vt, quæ huiusmodi indigent medicina, propter aliquem occultum animi morbum, neque ipsa eam postulare, aut accipere ab vfitato confessore vnquam audeant; liberius mederi suis malis possint, ac diaboli laqueos euadere; vna cum reliquis Confessori nouo sua peccata confitendo.

Sacerdotes ibidem cum licentia, & prius deligendi celebrent; à quibusve caueant. Pro earum die festo obseruandum. Qui ad famulatum, & alij vt introeant necessarij qualiter approbandi. Cap. XXXII I.

Sacerdotes, qui in monialium Ecclesijs publicis missam celebraturi sunt, bene audiant; & bonis moribus sint; & ab eo etiam approbati, qui monasterio presidet.

Ex quibus, qui à monialibus mercede conducuntur, non ab illis, sed ab Ordinario, aut eius iussu à Confessore monialium deligantur.

Qui, nisi eis facultas scripto concessa sit, cum monialibus ne colloquantur; nisi cum ijs qui sacristia presunt: quibus cum ad rotam Ecclesie quam breuissime loquantur de his tantummodo rebus, quæ ad missæ sacrificium sint necessaria.

Non inanes apparatus fiant, cum dies festus Ecclesie monialium celebratus; sed pijs, ac modesti, & qui religionem præsferant.

Quo non admittantur musici, figuratum cantum, aut quod uis musicum instrumentum adhibentes; sed moniales ipsæ solæ cantent, aut sonent.

Præfeta monialium neminem ad monasterij famulatum, & procuratoriam admittat, cuius ætas, & mores probati non sint, arbitrio Ordinarij.

Eiusdem etiam sit approbatio eorum, qui nunc monialibus inserviunt: quos in numero Medici, Tonsores, Furno, aut Pistrino prepositi, ceteriq; omnes intelligantur, quibus in monialium septa introeundum sit.

Qua-

Qualiter, & quæ constitutiones iugiter legendæ, & vt obseruentur vulgarizandæ: monialesque cohortandæ, & compellendæ.

Arctiorumve nulla derogatio fiat.

Cap. XXXIIII.

Quia moniales, quæ professæ sunt, non solum Dei, et Sanctæ Ecclesiæ præcepta, quæ christianis omnibus præscripta sunt, sed etiam suæ regulæ, & ordinis leges, & instituta seruare debent; opere pretium erit, illis suæ vocationis, & professionis debitum officium in memoriam quàm sepiissime reuocare. Ideo in Virtute Sanctæ obedientiæ præcipimus, ut in singulis monasterijs ab aliqua moniali, ceteris professis audientibus, quotidie legatur, saltem caput unum constitutionum, regulæ, aut ordinis, cui adstrictæ sunt: cuius lectio nis initium fiat à primo, & ita precedatur ad extremum; ac deinceps ad primum caput redeatur: vt eodem ordine, ac progressionem seruata, nunquam sacræ huius exercitationis usus intermittatur. Præterea omnes constitutiones presentis tituli frequenter legi iubemus, ut crebra salutarium præceptorum commemoratione euadant.

Legenda
Regula.

Qua in re præfectam monemus, vt ceteras ad summam legum obseruationem non minus exemplo suo inuitet, quàm auctoritate compellat. Denique præcipitur omnibus monialium confessoribus, ut illis uniuersis semel legant, & explicent omnia hæc decreta, in vulgarem sermonem conuersa, eaq; ut omnino, quemadmodum debent, seruent, vehementer cohortentur.

Quæ moniales arctioribus constitutionum, regulæq; uinculis adstrictæ uiuunt, non is est animi nostri sensus, ut ab illis susceptæ uitæ institutis discedant, sed unâ cum ijs, hæc quoq; decreta ab illis seruari iubemus.

Ante professionem, quæ tantum pro puella recipi possunt.

Cap. XXXV.

VT Tridentinæ constitutioni, quæ est de reformatione Regularium cap. 16. fraus nulla fiat, illud Episcopus pœna anathematis, & dantibus, & recipientibus proposita interdicit, nè Moniales à puellæ, quæ regularem habitum in earum Monasterio susceptura est, parentibus, uel consanguineis, uel curatoribus, nec uerò ab alijs, quibus ipsi, ob id sponsione caueant, si ita ex causa aliquando Episcopus iudicauerit, pecuniam mutuo, aut depositi aliove quouis nomine sumant, antequam illa professionem regularem confecerit.

Episcopus præterea tum impensas estimet, quæ & in religionis ingressu & tempore professionis fieri solent pro uestitu, aut pro alijs rebus, ad ipsius puellæ, uel Monasterij usum, commoditatem ue pertinentibus, tum pecuniæ etiam summam præscribat, quam puella alimentorum nomine Monasterio det, nisi census, aut alia bona immobilia, quorum annui fructus, eiusdem iudicio, ad ea alimenta satis sunt, Monasterio attribuantur.

Quæ sanctio de numero monialium statuendo; eleemosynis, & clausura præsertim, & omnino seruanda, etiam in monasterijs Regularium curæ commissis.

Cap. XXXVI.

Vid. sup. eo. c. 20. c. 22. t. 23. vbi Con. sili. lit. De numero vide per scriptas conf. Cōcil. Trid. sess. 25. de Regu. cap. 3.

Quod Gregorius XIII. de monialibus sanciuit, id executioni mandatur, & executum conseruetur quàm diligentissimè, præsertim quod de certo earum numero constituendo decreuit, quod de eleemosynis præstandis, quod de ostiolo obstruendo, quo aditus è monasterio patet ad exteriorem Ecclesiam, quod de clausura ab eisdem non violanda, & à conuersis etiam seruanda, præscripsit. Idq; omne omnino executionem habeat, cum in monasterijs, quorum curam gerit Episcopus, tum in illis Regularium curationi commissis, eiusdem constitutionis auctoritate.

Si quæ autem moniales, conuersæve non ijs paruerint, quæ eadem sanctione de clausura statuta sunt; pœna Violatæ clausuræ plebentur.

Quando non confirmatæ regularem habitum non induant.

Cap. XXXVII.

Pvella, quæ regularem habitum induere voluerint, ne eo habitu induantur, antequam confirmationis Sacramentum susceperint; si facultas sit breui illud suscipiendi.

Vid. inf. eo. c. 92. & sequē. Sub diē 23. Octo. 1566. interius cōstit. i. Bul. n. 22. fol. 952. Incipit Regulariū, quæ tamē de Monialiū Monasterijs speciatim non loquit, d. qbus fanē hoc expresse cauetur Constit.

Qui confessor extraordinarius non eligendus. Ordinarius qualiter nihil accipiat. Constitutio nē mulieres monasteria ingrediantur quoties promulganda.

Cap. XXXVIII.

Qui ordinarius confessor in aliquo Monialium monasterio constitutus aliquando fuerit, ne idem ad earum confessiones extraordinariè audientas mittatur; si modò non aliter quandoq; Episcopus censuerit.

Confessarij Monialium ab eis, aut singulis, aut vniuersis, aut ab earum Præf. Et, ne Monasterij quidem nomine, quidquam etiam minimum donec accipiant: nisi si quid eis annua certæ portio, Episcopi iussu, datur ad vitæ sustentationem.

Constitutio illa, quæ à Pio V. interdictum est, omnes cuiusvis ordinis mulieres, etiam generis splendore, aut dignitate illustres, Monasteria ingredi, quotannis semel, atq; adeo sepius, certis festis diebus, Episcopi arbitrio, promulgetur.

Ianuarum quot monasterij habendæ. Cap. XXXIX.

Gre. xij. Idib. Iunij 1575. in Bull. an. 36. folio 1239. an. 1575. est initium vbi gratia.

Monasteriū, ianuas, per quas ad illius septa aditus pateat, duas habeat; & alias præterea nullas, quarum duarum ianuarum, una iumentis curribus, uehiculisq; agendis, altera alijs vsibus, & commodis necessarijs inserviat. Quo autem in Monasterio una tantum ad omnem tum actum, tum usum satis esse videbitur, in eo illa duntaxat vna sit.

Ianuarum

Ianua quales esse debeant. Cap. X L.

IAnua utraq; e duplici asere, eoq; firmo constet; ac sine ulla item sit, ne minima quidem rimula: limen e marmore, solideve lapide habeat, quod strictim ipsi portę cohareseat.

Alterā, & quomodo esse debeat, Ianua, per quam currus, & iumenta ingrediuntur. Cap. X L I.

IAnua curruum, iumentorumve altera ex asseribus firmis, ad cancelli speciem confecta, in monasterio ipso adiungatur, quæ a prima ianua paululum distet; formaq; sit in fabricæ Ecclesiasticæ instructionibus demonstrata.

Ad alteram ianuam quæ constituentur Ianitricæ, & qualiter omnes clauibus sint obserandæ. Cap. X L I I.

AD ianuam alteram, alijs vsibus accommodatam, cui rota, quam tornum vocant, adiungetur, moniales duę semper assistant quæ ianitricæ constituentur.

Singule hæ tres ianue clauibus duabus, fabili opere inter se diuersis, claudantur; quarum unam, etiam die, monasterij præfecta; alteram monialis, quæ professione anterior est, apud se perpetud habeat.

Tantummodo quatuor rotæ pro Monasterio, & vbi habendæ.

Cibusque hospitum vnde exponendus.

Cap. X L I I I.

Rotæ omnes amoueantur, atq; obstruantur, ac in posterum uetite perpetud sint; præter illam ianue communi adiunctam; & alteram in loco, quem parlatorium uocant, extructam; & tertiam, quæ est in cellula Confessionum; & quartam in Ecclesia ad sacras vestes, & ornamenta missę sacro necessaria e monasterio exponenda accommodatam.

Cibus uerò in omni monasterij hospitio, etiam confessarij, e rota communi exponatur.

Rotæ nè extrinsecus verti possint, qualiter muniendæ.

Cap. X L I I I I.

Singulis rotis a parte anteriori monasterij vncus firmiter impactus sit, nè pro libito verti extrinsecus queant.

Si plura erunt parlatoria, rota vna pro omnibus sufficiat.

Cap. X L V.

SI uerò loca, vt dicunt parlatoria, complura erunt; in uno tantum, aut in altero ad summum, superiorum iudicio, rota sit.

Rota Ecclesie qualiter clauibus occludenda. Cap. XLVI.

Rote, quę in Ecclesiam spectat, ualuę lignę binę, apponantur; alterę interiorę, quarum clauis a Pręfecta teneatur; alterę exteriorę, quarum clauis apud Capellanum sit, alium uę, qui superiori uidebitur.

Rotarum quantitas quomodo dimetienda, & habenda.

Cap. XLVII.

Rotarum altitudo ne maior sit cubito, & uncijs octo; latitudo autem cubitalis.

Rota confessionum minor ab omni parte sit dimidia prescripta quantitate.

Quę nec minima apertura versus Ecclesiam exteriorę habenda. Cap. XLVIII.

Nulla fenestra, præter illas, primo Concilio Prouinciali nominatim prescriptas, e monasterio in Ecclesiam, sacristiam uę exteriorę spectet ac ne una quidem, ne dum foramen ullum in ea extet, unde aspectus, aut collocutio fieri possit.

Fenestra altaris quanta esse, & clathris qualiter muniri debeat.

Cap. XLIX.

Vid. sup.
c. 20. fol.

Fenestra, qua Sanctissima Eucharistia eleuatio prospicitur altius ne pateat cubitis duobus, & uncijs duodecim, latę uerõ, ut altaris latitudo est.

Qua fenestra clathra ferrea duo, palmi spatio inter se distantia, firmiter configantur. Virgę autem ferrea, quibus clathra compacta sunt, singulę inter se distent, non amplius uncijs tribus.

Sint autem inter se insertę ita, ut loco suo dimoueri non queant.

Clauis, quę a præfecta asseruetur, qualiter fenestra prædicta occludatur, & ubi non sit, quando super altare construatur.

Cap. L.

Claudantur autem fenestrę ab interiori parte firmis ualujs, ferra, & clauis, quę apud præfectam asseruetur. Ubi autem illa e latere altaris, Ecclesie uę, aut alio loco, etiam superiori, est; unde moniales eos, qui in Ecclesia exteriorę sunt, spectare possunt; efficiat Episcopus quamprimum, ut super altare, unde missę sacrificium moniales inueniunt, ad instructionum præscriptum extruatur: laterali illa, alia uę, quęcunque sit, penitus obstruata.

Fenestella communionis qualiter construatur, & clauis occludatur. Cap. LI.

Fenestella ad Ecclesiam uersus spectans, per quam moniales sacram Eucharistiam sumunt; ita altę, aptę q; construatur, ut Sacerdos illam ministrat.

do commodè stet, non genua spectat. Cui fenestellæ extrinsecus ualuulæ lignæ præter illas, quæ modò sunt, apponantur; quæ parietem æquent, earumq; clauis apud confessorium perpetuò sit.

Sanctissimum Sacramentum ubi, & cum quibus luminaribus tenendum. Cap. L I I.

Sanctissimum Sacramentum ne alibi, quàm in altare maiori aseruetur; Sui lampas in Ecclesia interiori semper præluceat; & in exteriori, cum illius fores patebunt.

Sacrarum reliquiarum fenestella qualiter habenda, & tribus clauibus occludenda. Cap. L I I I.

Reliquiæ sacræ in fenestella recondantur, quæ ad instructionum nostrarum præscriptum, in pariete Ecclesiæ interioris ex ædificata, ab ea tantum parte, quæ ad exteriorem Ecclesiæ spectat, aperiri possit. Claudatur autem hæc fenestella tribus clauibus, diuerso opere confectis; quarum una apud Episcopum, altera apud Confessorium, tertia apud Monasterij præfectam sit.

Fenestella confessionum quanta, quomodo munita, & qualiter oblecta esse debeat. Cap. L I I I I.

Fenestella Confessionum altè uncias sexdecim, latè duodecim, nec uerò amplius pateat; septa autem sit firmis clathris ferreis ad formæ præscriptæ rationem, & lamina item ferrea bene solida, parieti firmissimè agglutinata, & foraminum, instar Cicerum tenuium pleno, panno lineo nigro obducta: qui pannus ligneis tabellis sic affigatur, ut non facile amoueat.

Parlatoria quomodo ædificanda, & accommodanda. Cap. L V.

Loca colloctionum interna, parlatoria uulgo uocata, quæ in posterum fient; una, eademq; spatij circumscriptione, nullo interiecto pariete, contineantur, & ad formæ, qua iam pleraq; ex ædificata sunt, modum accommodentur, ubi id non magno incommodo fieri poterit, sive ab eisdem auscultatribus omnes possint colloctiones exaudiri.

Fenestra laminæ parlatorij quando non aperienda. Cap. L V I.

Ne fenestra laminæ ferreæ; ut primo Concilio Prouinciali cautum est, vnquam aperiatur; nisi perrard, & ob causam, quam urgentem Episcopus iudicabit.

Vide sup.
eo. ca. 19.

A loco hospitij in monasterium introspecti posse prohibetur.

Cap. L V I I.

NE in locis ad hospitij usum extructis, quæ foresteria nominantur, ubi interdum ob urgentem necessitatem, aut cibus capitur, aut dormitur, fenestræ vllg, ne exiguæ quidem, insint, quæ in Monasterium spectent.

Ne illis Monasterij alia tecta compaignentur curandum.

Cap. L V I I I.

Tecta hospitij, & aliarum, cuiusvis generis domorum, à monasterij tectis, vt separata penitus, ac valde disiuncta sint, curetur omnino.

Ne è vicinis ædibus in monasterijs prospiciatur qualiter providendum. Cap. L I X.

Sup. eod. cap. 21.

Quibus Monasterijs, de vicinorum, præsertim religiosorum, prospectu tecto, ita caueri non potest, sicut Concilio Provinciali primo in summo est, eorum fenestræ, si lumen excipi aliunde licet, obstruantur: Sin minus, ab illa seruitute defendatur operis structura, in instructionibus nostris demonstrata, quæ in porticibus item, quas logias dicunt, ab eadem seruitute mendis adhibeatur.

Horti monasteriorum nimis lati qualiter restringendi.

Cap. L X.

Horti, qui in Monasterij monialium ample nimis patent, quotidianaq; hominum opera atque cultura opus habent; ubi fieri potest, in angustiores fines concludantur.

Pro apertura, quæ sine Episcopi licentia in septis cuiusvis monasterii haberi nequit, qualis cautio adhibenda.

Cap. L X I.

NE fenestra, in vlllo cuiusvis ordinis monialium monasterio, etiam regularium iuri, curæ ve subiecto, ne ve ostium vllum, aliud ve id generis foramen, vnde aliquis extra monasterij claustra prospectus sit; pateat, aperiat ve, sine Episcopi, cui monasteriorum omnium clausura commendata est, concessu. Nec vero id ille permittat, concedat ve, nisi ubi locum diligenter inspexerit, & ita fieri necessarium censuerit. Tuncq; ad impediendum, at cendum ve eum prospectum illa ipsa cautio, supra mox prescripta, adhibeatur.

Pro necessitatibus monasterii ingredientibus quæ tantum assistant. Cap. L X I I.

Ministris, quibus ob necessariam causam monialium septa ingrediendi facultas aliquando datur, illæ solum moniales, quas præfœcra delegari, imperent; aliæ verò præterea nullæ quicquam illis iubeant, vel alloquantur.

Moniales, quæ videri poterunt ab extraneis, qualiter operta facie stabunt: Quando plures medici concedantur.

Cap. LXIII.

Moniales, cum in eoloco, ubi ab alijs, qui foris sunt, etiam à Concionatore, aut à superiore videri possunt. sermoni, cōcionive intersunt; omnes facie sint operta, & contacta uelo, usq; ad os deducto.

Idem præsent, quæ cuiusvis, etiam medico, aut superiori monasterij septa ingredienti, obuiam procedunt, uel illum excipiunt, deducunt ve.

Probentur ab Episcopo medici aliquot, quos, concessu etiam monasterij superiorum, intra illius septa adhiberi liceat; si quando præter medicum ordinarium, alios etiam morbi grauitas requirit.

Furnus qualiter in monasterijs habendus; & non à quoquam viro exercendus. Cap. LXIII.

In vnoquoque monasterio furnorum, in quibus panis coquatur, usus introducatur, ut pistoribus, eorumq; ministris ingressus in monasterium prohibeatur omnino. Nec uerò uir quisquam ad furnum purgandum, inflammandum ve, aut ad aliud quicquam faciendum, quod à monialibus fieri, agi ve potest, introducatur.

Fructus, flores ve, ut vendantur, non habendi. Cap. LXV.

Fructuum, florum ve uasa in monasterijs nullo modo teneantur, eos vel fructus, vel flores uendendi causa.

Offulæ quoque, & similia ne ad externum usum intus conficiantur.

Cap. LXVI.

OFFULAS, & alia huius generis, non modò donandi, ut iam uetitum est, sed etiam uendendi causa, à moniali, aut monasterio confici ne liceat.

Supra
co. c. 72.
§. Mo-
niales. 7

Quando moniales non per se ad monasterium, sed alibi per alios eleemosynam dabunt. Cap. LXVII.

ABSTINEAT monialis à muneribus dandis. Eleemosynam uerò per rotam, portam ve monasterij dari uetitum sit omnino; quoniam inde non leuia pericula, uel damna potius extare compertissimum est: sed quibus monasterijs pro ratione facultatum eleemosynam dare permissum erit ab Episcopo, alio ve superiore, ab illis detur pecunia, frumentum ve, aut aliud eiusmodi pijs aliquibus uiris, præsertim uerò locorum piorum curatoribus, qui pauperibus distribuunt alio loco, quàm apud monasteria.

Quæ aro,

Quæ aromataria tantum foris medicamenta pretio dabit.

Cap. L X V I I I.

Medicamenta, si quæ Episcopus, aut alius superior uendi, aut foras dari permiserit, ab aromataria seniore solum dentur; & ab aliis præterea nulla: nec verò priuato, sed monasterij nomine, vendantur, dentur ve.

Moniali foris mederi non permittitur. Cap. L X I X.

Moniali nè liceat ijs, qui extra claustra sunt, uel medicamenta parare, præbere ve, uel manum medendi causa admonere, uel remedia exponere, uel aliud quicquam ad rem medicam pertinens exercere.

Caminus, qui obstruendus. Cap. L X X.

Caminus, si quis in priuatis cellis extructus est, perpetuo ita obstruatur, ut in eo ignis accendi nullo modo queat.

Vbi aliqua sunt obstruenda, etiam cardines euellantur.

Cap. L X X I.

Cum verò fenestra, uel ostium, uel caminus obstruitur, illius cardines, si euellantur, ut non ad tempus, sed ad perpetuitatem id actum sit. Idem in fenestris, ostijs, & caminis iam obstructis, seruetur.

Infirmaria ubi non extat, quamprimum ædificanda, & quæ ibi morerentur, uel ne. Cap. L X X I I.

Communis ille curationis ægrotantium locus, quem infirmariam uocant, ubi adhuc ex ædificatus, extructus ve non est, quam citissime potest, constituatur, extruatur, ædificetur ve. Extra cuius loci fines monialis ægrotans ne cubet: at ualitudine recuperata illic ne diutius moretur deliciarum causa.

Vfus dormitorij communis innouandus. Extraneis intus, monialibus foris, sepultura prohibetur. Cap. L X X I I I.

Aniquus, & probatus communium dormitionis locorum usus, ubi fieri commodè potest restituatur, & ad pristinam consuetudinem reuocetur. Intra monasterij septa nemini alij, nisi monialibus sepulchrum, aut sacer sepultura locus detur; sit ve. Nec verò monialium corpora extra septa efferantur ad sepeliendum.

In foresterijs monialium, qui recipi nequeant.

Cap. L X X I I I I.

Neminem cuiusuis status, uel conditionis hominem, neque laicum, neque Ecclesiasticum in ullo quouis monasterio monialium hospitij il-

lis, quas

lis, quas foresterias dicunt, excipi, aut ad ea siue in urbe, siue in diœcesi diuersari liceat; excepto confessario Sacerdote, cui aliquando ob urgentem necessitatem id conceditur. In diœcesi uerò, Monasterij etiam uisitori, & curatoribus, procuratoribusue, ubi interdum hoc ipsum concedendum necessarium Episcopus censuerit.

Præter Missam, quando in exteriori Ecclesia diuina non canantur.

Cap. LXXV.

Nihil aliud præter Missam in exteriori illarum Ecclesia ab alijs canatur; cum uesperarum, & reliquarum canonicarum horarum officia ab ipsis monialibus cani possint.

Locus communis uestium, & operum habendus. Cap. LXXVI.

In unoquoque monasterio, ubi neq; locus communis uestium, neq; alter est item, in quo operibus elaborandis moniales exercentur; uterq; , quam primum fieri potest, constituatur, construaturue.

Extra dictum locum quæ elaboranda monialibus prohibentur.

Cap. LXXVII.

Ne monialis, in tricibus exceptis, alibi quàm loco operibus elaborandis constituto, acupingat, aliudue quicquam manibus elaboret.

Liber rationalis operum habendus. Cap. LXXVIII.

Librorum, operumue Magistra librum certum habeat, in quo quicquid ex ijs laboribus lucri, emolumentive capitur, enucleatè ita præscribat; ut cerni facillè queat, si quid in ea re desideretur.

Qualiter magistra laborum operas accipiat, & restituat, in eorumque loco quid legatur, & à quibus caueatur.

Cap. LXXIX.

In operibus, uel accipiendis, uel restituendis, nulla alia monialis se ingerat, nisi laborum magistra: cui secum aliquando, cum necesse erit, aliquam monialem, operis alicuius conficiendi usu peritiorem adhibere liceat.

Illud porrò quoad eius fieri potest, cauendum erit, ut in Monasterio nè sint multiplicia, diuersiq; generis opera manuum, seu laboreria.

Quæ & ubi, & non alibi indumenta erunt asseruanda.

Cap. LXXX.

In loco uestiario indumenta cuiusuis generis, uestesq; omnes asseruentur.

Nec in cellulis, aliove loco priuatim, reponatur quicquam, custodianturue, quod eo ipso tempore necessarium non sit.

Quæ

Quæ penès se pecunias habuerit, præfecta si concesserit, & quæ sciens non denuntiauerit qualiter puniantur.

Cap. L X X X I.

Monialis nummos, ne modicos quidem, apud se quouis nomine ne habeat; neque de Præfecta etiam consensu, nisi officij, quod gerit, ratio aliter postulat: Alioquin, ut proprietatis rea puniatur. Quam penam, & Præfecta, quæ id ullo modo, ullo ve prætextu permiserit, & monialis item subeat, quæ rescuerit, nec Præfecta bidui spatij, aut, si hac in culpa sit, superiori, quamprimum potuerit, non denuntiarit.

Quæ religiosa, ac sanctè instituta qualiter introducenda, & sectanda. Cap. LXXXII.

Cretur omnino, ut exquisita illa, ac religiosa communis vitæ ratio, atque usus in Monasterio studiosè introducat; ut quæ, spiritalis vitæ sanctæque institutionis disciplinam, ac studia moniales sectentur diligenter.

Rationes qualiter repetendæ, & quantitas rerum pro victus sustentatione ab Episcopo præscribenda. Cap. LXXXIII.

Supra
co. c. 10.

Singulis annis, ut supra iussum est, impensarum, quæ in victum, aliumque monasterij usum erogatæ sunt, rationes per eos, quorum interest, a Præfecta repetantur. Quantum uerò, & tritici, & uini, & obsonij, & aliarum rerum, ad anniuersarij victus, sustentationem unicuique Monasterio satis esse Episcopus existimarit, id ipse accuratè præscribat. In ea autem præscripta dispensatione, administratione ue si præfecta negligentem se præstiterit, ab officij sui munere suspendatur.

Quod es sine curatorum, & Episcopi permisso non contrahatur. Cap. LXXXIIII.

Aes alienum, quod quinquaginta nummorum aureorum summam excedat, ne in ullo monasterio contrahatur, sine suorum curatorum permisso, concessive, qui in magni momenti rebus Episcopum consulant.

A secularibus negotijs abstineant. Quomodoque sua bona locent. Cap. LXXXV.

Vid. sup.
cod. tit.
c. 11.

Ne secularibus negotijs moniales se implicent; utque simul multis fratribus, ac detrimentis occurratur, hoc sedulo Episcopus curet, ut illorum prædia locentur, idque sub hasta auctione facta; nisi aliter quomodoque expedire censuerit.

Aliena

Alienæ fruges ne in monasterijs afferuentur.

Cap. LXXXVI.

Ad tuendam etiam clausuram ea cautio adhibeatur, ut neq; triticum, neque aliæ fruges, neque annona in ullis monasterijs, præterquam ad monasterij usum, & necessitatem afferuetur.

Curatores alijque monasterijs constituendi, & eis munerum qualitas præscribenda. Cap. LXXXVII.

Monasterij uniuscuiusq; curatoribus, procuratoribus, patronis, defensoribus certæ regulæ præscribantur; ex quibus cognoscant singulas muneris sui partes. Ij uerò curatores, & id generis Miniſtri ab Episcopo singulis Monasterijs, curæ suæ subiectis, illos non habentibus, constituantur, ita tamen, ut eiusdem Episcopi arbitratu à muneris illius cura omnes, & singuli semper amoueri queant.

Bonorum monasterij non alienandorum in scio Episcopo: inuentarium eidem deferendum, qualiter fiat.

Cap. LXXXVIII.

Bonorum, & iurium omnium, ad Monasterium quodcumq; etiam regularibus subiectum pertinentium, inuentarium, probabili forma præscriptum; sex mensium spatio, ad Archiuum Episcopale ab ijs, quorum interest, deferatur, nè fraus ullo modo fiat, numero monialium ab Episcopo præfinito. Quamobrem si quas etiam alienationes eorum bonorum, iniuriamq; fieri deinceps contigerit, de ijs Episcopus certior fiat.

Vid. sup.
cod. tit.
c. 11.

An puella potius ex curiositate quàm pro religione ingredi velit animaduertatur. Cap. LXXXIX.

Cum puella Monasterium ingredi postulabit, ut locum ubi profiteri cogitet, illa inspiciat; primò studiosè, diligenterq; cognoscatur, an uerè id illius propositum, anq; illud curiositate tentet, nec propterea per monasteria plura vagari permittatur.

Pro puellis ad alia, ac ad professionem recipiendis, à monialibus, etiam regularibus subditis suffragia occultè ferantur. Cap. XC.

Puella cum ad cetera, tum ad professionem recipiantur monialium suffragijs occultè latis. Idq; ipsam ex Concilij Prouincialis primi decreto, quod auctoritate literarum Pij Quinti Pontif. in monasterijs etiam regularium iuri, curæq; subiectis planè seruetur.

A quibus

A quibus vestibus moniales abstineant. Cap. XCI.

NE moniali cuiusvis ordinis albas, & vestes aliave indumenta, Missæ sacrificij vsui dicatas induere liceat.

Confessarij, alijque Sacerdotes, ne quid à monialibus quibus inferuiunt accipiant. Cap. XCII.

Confessarij, & cappellani item Sacerdotes monialium, & Ministri præterea, quos illarum curæ Episcopus præfecerit, quicumque sint, ne munus ullum, ne minimum quidem, nec uerò esculenta poculentave ab illis ullo nomine neque publico, neque priuato capiant, accipiantve, pœna proposita eiusdem Episcopi arbitrari irroganda. Neque præterea quicquam capiant dono, ea specie, prætextuue datum, quod res eiusmodi sint, quæ Ecclesiastico usui inserviant, qualia sunt corporalia, purificatoria, indumenta clericalia, sacræ imagines, & alia id generis.

Nec quidem operas earum accipiant. Cap. XCIII.

NE uerò item aliud, manuum opere elaboratum, artificiose confectum, ab illis accipiant, ac ne laborem quidem, opusve, quod in uestribus, uel purgandis, uel faciendis, uel reficiendis ponitur.

Missas celebrandas quæ tantum committant; cum quibusve tantum Sacerdos colloquatur. Cap. XCIII.

CAueant item Cappellani Sacerdotes, ne ab ulla moniali priuati, sed à Monasterij Præfeta, aut ab illa, quæ sacristia præposita est, munus Missas celebrandi suscipiat. Cum qua præfeta præposita ue solum, nec uerò cum alijs monialibus colloquantur cum de rebus scilicet, quæ ad suum munus solummodo pertinent.

Idemque hoc de genere toto à monialibus seruetur, pœna tum illis, tum Cappellanis proposita Episcopi arbitrio.

Quando deseruientibus in diuinis tantum pecunia pro stipendio erit. Cap. XCV.

Quibus uerò confessarijs, Cappellanisue Sacerdotibus aliquid annui stipendij ad uitæ sustentandæ usum Episcopi permisso dandum uidebitur: id omnino certa pecuniæ summa detur, nisi aliquando Episcopus aliter conceperit, nempe loco pecuniæ, uel triticum, uel uinum, uel aliquid eiusmodi dari.

Exploratores monasteriorum pro diebus festis qualiter deligendi. Cap. XCVI.

VIRI aliquot pijs, ydemque solertes, ab Episcopo deligantur, qui, festis præsertim diebus, monialium Monasteria, etiam regularium inri,

reue su-

rave subiecta adeant, forisq; undiq; percipiant, si quid contra quam de illis prescriptum est, fiat, agaturve; anq; quisquam sit, qui facultate non impetrata, cum illis colloquatur.

Monasterij noui septa qualiter, & cum viridario construenda, & aliorum ad eam formam reducenda.

Cap. XC VII.

SI quando nouum monialium Monasterium constructur, hoc in primis curabitur, ut nulla fenestra, nullaue specula, aliud quam intus monasterij septum spectet. Quod septum non simplici pariete, sed ipsis claustris, porticibusve claudatur.

In eius autem septi medio Viridarium magna ex parte constitui poterit.

Ad huius formae modum Monasteria, quae iam exedificata sunt, quo ad eius fieri poterit, accommodari, reconcinnariue, id Episcopo curae sit.

Episcopus, monasteriorum, etiam regularibus subditorum claustram qualiter curet, & moniales illam violantes puniat.

Cap. XC VIII.

EPiscopus euigilet pastoralis sollicitudine, ut non modò in Monasterijs suae curae, iurisque subiectis, uerum in illis, quorum curationi regulares cuiusuis ordinis praesunt, clausura omni ex parte, ut diligentissime fieri potest seruetur, propositis etiam Tridentini eiusdem Concilij, & arbitrij sui penis.

Contra moniales item, & illas etiam, quarum curam, regulares gerunt; si quando de clausura finibus exierint, facultate à Sede Apostolica non impetrata, censuris Ecclesiasticis, alijsq; iuris remedijs agat, prout de re esse uiderit.

Cum licebit, quomodo moniales de vno ad aliud monasterium transferantur. Cap. XC IX.

SI quando, moniales, legitima facultate, ad aliquod monasterium transferri contigerit, eam curam, cogitationemq; Episcopus suscipiat, ut quae à paucissimis conspiciantur bene mane, sub auroram. s. à uiribus etate, morumq; honestate grauilis, cognationemq; propinquiorebus eo deducantur.

Licentia ingrediendi non abutendum. Cap. C.

CAueant, qui ab Episcopo, superioreue facultatem habent ingrediendi monasterium, ne pro libito intra eius septa, datae facultatis pretextu ingrediantur, sed tunc solum, cum ugens necessitas deposcet, ut ne ex Sanctissimi Pont. Gregorij XIII. sanctione, excommunicationis poenam statim subeant, à qua, nisi per Sedem Apostolicam absolui non possunt, uel ab ea facultatem habentem specialem.

Sub dat.
Idib. Iu.
1575.
in Bul. in
ter istius
Pontif.
Const.
nu. 36.
fo. 1238.
cit. et
sup. eo.
cap. 23.
omnino
viden.

Quando,

A quibus vestibus moniales abstineant. Cap. XCI.

NE moniali cuiusvis ordinis albas, & vestes aliave indumenta, Missæ sacrificij vsui dicatas induere liceat.

Confessarij, alijque Sacerdotes, ne quid à monialibus quibus inferuiunt accipiant. Cap. XCII.

Confessarij, & cappellani item Sacerdotes monialium, & Ministri præterea, quos illarum curæ Episcopus præfecerit, quicumque sint, ne munus ullum, ne minimum quidem, nec uerò esculentæ poculentæve ab illis ullo nomine neque publico, neque privato capiant, accipiantve, pena proposita eiusdem Episcopi arbitratur irroganda. Neque præterea quicquam capiant dono, ea specie, prætextuæ datum, quod res eiusmodi sint, quæ Ecclesiastico usui inferuiant, qualia sunt corporalia, purificatoria, indumenta clericalia, sacræ imagines, & alia id generis.

Nec quidem operas earum accipiant. Cap. XCIII.

NE uerò item aliud, manuum opere elaboratum, artificiosè confectum, ab illis accipiant, ac ne laborem quidem, opusve, quod in uestribus, uel purgandis, uel faciendis, uel reficiendis ponitur.

Missas celebrandas quæ tantum committant; cum quibusve tantum Sacerdos colloquatur. Cap. XCIII.

Caveant item Cappellani Sacerdotes, nè ab ulla moniali priuati, sed à Monasterij Præfecta, aut ab illa, quæ sacrificiæ proposita est, munus Missas celebrandi suscipiat. Cum qua præfecta propositæve solum, nec uerò cum alijs monialibus colloquantur cum de rebus scilicet, quæ ad suum munus solummodo pertinent.

Idemque hoc de genere toto à monialibus seruetur. pena tum illis, tum Cappellanis proposita Episcopi arbitrio.

Quando deseruientibus in diuinis tantum pecunia pro stipendio erit. Cap. XCV.

Quibus uerò confessarijs, Cappellanisve Sacerdotibus aliquid annui stipendij ad uitæ sustentandæ usum Episcopi permissu dandum uidebitur: id omnino certa pecuniæ summa detur, nisi aliquando Episcopus aliter conceberit, nempe loco pecuniæ, uel triticum, uel uinum, uel aliquid eiusmodi dari.

Exploratores monasteriorum pro diebus festis qualiter deligendi. Cap. XCVI.

VIRI aliquot pijs, ydemque solertes, ab Episcopo deligantur, qui, festis præsertim diebus, monialium Monasteria, etiam regularium iuri, cu-

ræve subiecta adeant, forisq; undiq; percipiant, si quid contra quam de illis præscriptum est, fiat, agaturve; anq; quisquam sit, qui facultate non impetrata, cum illis colloquatur.

Monasterij noui septa qualiter, & cum viridario construenda,
& aliorum ad eam formam reducenda.

Cap. XC VII.

SI quando nouum monialium Monasterium constructur, hoc in primis curabitur, ut nulla fenestra, nullaue specula, aliud quam intus monasterij septum spectet. Quod septum non simplici pariete, sed ipsis claustris, porticibusve claudatur.

In eius autem septi medio viridarium magna ex parte constitui poterit.

Ad huius formæ modum Monasteria, quæ iam exedificata sunt, quo ad eius fieri poterit, accommodari, reconcinariue, id Episcopo curæ sit.

Episcopus, monasteriorum, etiam regularibus subditorum clausuram qualiter curet, & moniales illam violantes puniat.

Cap. XC VIII.

EPiscopus euigilet pastorali sollicitudine, ut non modò in Monasterijs suæ curæ, iurisq; subiectis, uerùm in illis, quorum curationi regulares cuiusuis ordinis præsent, clausura omni ex parte, ut diligentissimè fieri potest seruetur, propositis etiam Tridentini eiusdem Concilij, & arbitrij sui pænis.

Contra moniales item, & illas etiam, quarum curam, regulares gerunt; si quando è clausuræ finibus exierint, facultate à Sede Apostolica non impetrata, censuris Ecclesiasticis, alijsq; iuris remedijs agat, prout è re esse uiderit.

Cum licebit, quomodo moniales de vno ad aliud monasterium transferantur. Cap. XCIX.

SI quando, moniales, legitima facultate, ad aliquod monasterium transferri contigerit; eam curam, cogitationemq; Episcopus suscipiat, ut quæ à paucissimis conspiciantur bene mane, sub auroram. s. à uiris etate, morumq; honestate grauilis, cognationeq; propinquioribus ed deducantur.

Licentia ingrediendi non abutendum. Cap. C.

CAueant, qui ab Episcopo, superioreue facultatem habent ingrediendi monasterium, nè pro libito intra eius septa, datæ facultatis pretextu ingrediantur, sed tunc solum, cum ugens necessitas deposcet, ut nè ex Sanctissimi Pont. Gregorij XIII. sanctione, excommunicationis pœnam statim subeant, à qua, nisi per Sedem Apostolicam absolui non possunt, vel ab ea facultatem habentem specialem.

Sub dat.
Idib. Iii.
1575.
In Bul. in
ter istius
Pontif.
Conf.
nu. 36.
fo. 1238.
cit. Et
sup. eo.
cap. 23.
omnino
viden.

Quando,

Quando, etiam monialium habentibus curam ingressus interdicitur. Cap. CI.

NE pretere a religiosis hominibus septa monasterij, etiam suę cura commissi ingredi liceat, ne ea quidem causa, ut testamentum, qui in monialium Ecclesia, uel sepelliri, uel anniuersaria quot annis agi uoluerunt, pie uoluntati satis faciant; sed quę anniuersaria ex testamento debentur, in earum exteriori Ecclesia præsentent.

Nec prætextu processionis, & cubiculorum benedictionis agendę ingredi licebit. Cap. CII.

NE uerò processionis, in solennitate Corporis Domini agendę causę, confessarius sacerdos, aut alius superior eđ ingrediatur. Neq; item causę, uel monialium cubiculis benedicendi, uel ea, locaue monasterij aqua benedicta aspergendi.

Nec quidem sacri uestitus, aut professionis, uel Sacramenti Confirmationis causę ingredi licebit.

Cap. CIII.

NEC etiam cum uestitus sacer puellis tradendus est, uel illa ad professionem admittendę sunt, uel ministrandum Sacramentum Confirmationis, Episcopus superiorue tam regularis, quã secularis, aut confessarius, aliusue ad septa monasterij introeat: sed in Ecclesia exteriori, ubi Sanctissimę Euchariștię Sacramentum ad fenestellam ministratur, hæc illis, uel puellis, uel monialibus in Ecclesia interiori manentibus, præsententur.

Nec superioribus pro Missa celebranda, sed cum monialis erit consecranda licebit. Cap. CIIII.

NEque Missę celebrandę causę ad interiorem Ecclesiam, monasterijue septa, Episcopus, superiorue introeat unquam; nisi tantum cum Præfata monasterij, aut alia monialis consecranda est, tuncq; ne moniales egrediantur, sed is adiunctis etiam, quos ad ministerium conficiendum necessarios habet, ministris introeat licet, intus Missam celebret, ritumq; consecrandi adhibeat, ad Pontificalis libri præscriptum.

Ne quicquam quo moniales scribere valeant penes se teneantur, & si necesse, ut scribant quid agendum.

Cap. CV.

Monialis ne atramentarium calamum, aliudue cuiusuis generis instrumentum, quod ad scribendum usui sit, in cella, aliove loco priuatim habeat. Quod si quando scribere necesse habet, id ne faciat, nisi præfate concessu.

Hæc verò ne facillè concedat, permittatve, sed explorata, perspectaq; scribendi causa, eaq; gravi, & necessaria, facultatem det de atramentario, cæterisq; ad descriptionem necessarijs accommodet: quæ ubi monialis adhibuerit, quamprimum præfectæ restituat, simulq; rectè ostendat, quæcunque scripserit.

C A P. CVI.

Moniales, libros cuiuscunq; generis apud seminimè retineant, nisi quos Episcopus, uel is, cui id curæ dederit, scripto approbarit.

Nouitiæ antequam professionem emittant qualiter interrogandæ. Cap. CVII.

CVM nouitiæ, antequam professionem præstent, voluntatem Episcopus pro facultate, sibi decreto Tridentino data, explorare volet, hoc agere ei liceat loco, ubi crates monasterij sunt, nec propterea à sæptis illa egrediatur nisi causa sit, probabilisve eiusdem Episcopi iudicio, suspitio quamobrem potius esse censuerit, ut alio loco eius uoluntas perquiratur: tuncq; uel in Ecclesiam monasterij exteriorem, uel in aliam proximã, prout commodius decentiusve fieri uiderit, illam perducere iubeat. Quia in Ecclesia, præsentibus matronis duabus, etate grauib; honestis, & nouitiæ gradu cognationis, quantum potest, propinquioribus, quas ipsa aut moniales delegerint, eius animum uoluntatemq; Episcopus rectè indaget, loco paulo remotiori, ita ut quæ adsunt matronæ uidere, non tamen auribus percipere possint indagacionem, responsionemve.

Sess. 25.
de Regu.
cap. 27.
Vid. sup.
co. c. 14.

Qui liber ritualis puellas induendi, & professionis habendus sit. Cap. CVIII.

VT & in puellis, moniali uestitu induendis, & in admittendis ad professionem nouitijs, unus idemq; ritus in omnibus monasterijs adhibeatur, liber de eo ritu à Sanctæ memoriæ Cardinali editus omninò seruetur.

Præfecta, puellam non legitimè examinatam, ut uestiatur, uel profiteatur admittens qualiter puniatur.

Cap. CIX.

SI quæ monialium Præfecta, earumq; superior regularis Virginem aliquam non explorata per Episcopum illius uoluntate, examineve adhibito, religiosum uestitum suscipere, aut professionem conficere permiserit; ab ipso Episcopo seuera pœna afficiatur.

Qua proposita pœna nullus sine licentia, ad monasteria monialium accedat eiusque septa ingrediatur.

Cap. C X.

Vide supra co. c. 26. vbi parētes, & fratres excipiuntur. Sef. 25. d. Reg. c. 5. ver. Neminus autem. Constitutio- nes boni Pōt. vntur sup. co. c. 22. 23. 24. & c. 100. Hanc solus Eps vel Vic. eiusdem gñalis, vt infra eo. c. 120 cōcedere potest.

NE quis clericus, laicusve cuiuscunq; generis, ordinis, conditionis, sexus, ætatisve sit absque Episcopi, aut eius Vicarij concessu literis exarato, ad monialium monasteria quouis pretextu, causave, ac ne eo quidem nomine inuisendi, alloquendiue puellas tantum, quæ ibi educantur, unquam accedat, propositis pœnis, & censuris arbitrio Episcopi. Ne quis item absque eiusdem Episcopi facultate scripta, intra septa Monasterij monialium, in posterum ingredi audeat. Si quis contrafecerit excommunicationis pœnam ipso facto subeat, ex Concilio Tridentini Apostolicarumq; sanctionum, quas summi Pontifices Pius Quintus, & Gregor. XIII. eo nomine ediderunt, præscripto. A qua excommunicatione non ab alio nisi à summo Pontifice Romano, absolui possit, vel de eius facultate.

Qui licentiam accedendi ad monasteria monialium concedere nequeunt. Cap. C XI.

NE in posterum aliquis Ecclesiasticus, secularis, regularis, aut laicus quacunque auctoritate, dignitateve præditus, cuiquam homini Ecclesiastico etiam regulari, aut laico facultatem ad monialium Monasteria accedendi, ne colloquendi quidem gratia concedat; nec verò Monasterij septa ingrediendi potestatem faciat, quavis consuetudine, statuto, lege, privilegijve, etiam sedis Apostolicæ auctoritate, ante Concilij Tridentini promulgationem roboratis, & communis non obstantibus. Si quis contra commiserit, pœnam excommunicationis ipso facto subeat, aliasq; arbitrio Episcopi.

Præfecta, vel quævis monialis, quæ aliquem sine legitima licentia ingredi monasterium, vel foris ad collutionem permiserit qualiter puniatur. Cap. C XII.

ABatissæ, Priorissæ, & aliæ moniales, quæ Ecclesiasticos, aut laicos homines, quavis causa pretextuve, intra Monasterij septa absque Episcopi concessu literis consignato, ingredi permiserint ipso facto excommunicationis pœnam subeant, à qua, ex sanctionis Gregorij XIII. præscripto non possit, nisi à summo Pontifice absolui, præter alias pœnas eadem constitutione propositas. Quæ verò moniales absque Episcopi concessu scriptis exarato, quemquam, vel marem, vel feminam, contra quam supra præscriptum est, ad colloquationem, rotarumve loca admiserint, biennio multatæ sint suffragio omni. Si verò iterum in hoc genere deliquerint, arbitrio Episcopi puniantur, tunc deinceps si iterum offenderint, excommunicationis etiam pœnam ipso facto subeant.

Licentia

Licentiæ omnes accedendi, vel ingrediendi monasteria qualiter asseruandæ, & Episcopo exhibendæ.

Cap. CXIII.

Prefecta autem Monasterij facultates omnes scriptas, quas vnusquisque exhibuerit, siue de accedendo ad Monasteria, siue de ingrediendo illa sint, accuratè asseruet; Episcopoq; clausuram uisitanti, & aliàs quoties postulabit, exhibeat, vt eas cum libro, quod registrum nuncupatur conferre possit.

Episcopus in uisitatione, moniales etiam regulares qualiter pro clausura interrogabit. Cap. CXIIII.

Episcopus autem, cum clausuras monialium, etiam earum quæ regularium, curæ, iurisdictioniq; subiectæ sunt, uisitabit, de clausuræ custodia, & decretorum, quæ ad eam rectè tuendam, quouis modo pertineat, usu atque obseruatione, moniales, etiam singulas, vt opus esse uiderit, diligenter interroget.

Collocutionum locus, qualiter clauis per præfectam seruanda claudatur. Cap. CXV.

Collocutionum loca in monialium Monasterijs, tam intrinsecus, quam extrinsecus constituta, clauis clausa perpetuò sint, nisi cum ibi quis est collocutionis causa ex facultate legitima. Clauis autem apud Præfectam custodiatur.

Quando alia clauis confessorio consignanda locus collocutionum foris occludatur. Cap. CXVI.

Vt autem quod de uetito ad monialium Monasteria accessu cautum est, certis diebus iure seruetur, clauis etiam adhibeatur ostio loci exteriori collocutionum in monasterijs; quæ clauis, noctu præsertim ab Episcopo committatur Confessorio, alij uero pio uiro arbitrato suo. Is uero illis diebus ne aperiat, neue clauem aperiendi tradat, nisi facultatem Episcopi scriptam exhibenti.

Quando etiam pessulo clauisq; alicui fido committenda, fores quæcunq; exterius obserentur. Cap. CXVII.

Quo autem sanctior huius clausuræ cautio adhibeatur, Episcopus, ubi expedire censuerit pessulum, uetem uero ostijs singulis clausuræ ab exteriori parte claudendum apponi mandet arbitrato suo, clauemq; noctu præsertim ei committat, quem fidum, probum, aptumq; esse iudicauerit.

Quavis ex causa monialis, vt criminibus obuietur, è clausura. ne educatur. Cap. CXVIII.

Occasione correctionis, pœnitentiæ seu examinis, in causis etiam criminalibus, & grauioribus, monialis, è clausura ne educatur, etiam si in aliud monasterium, locumve pium conducenda, ne ad breue quidem tempus.

Facultas ingrediendi in scriptis habenda, nisi cum Episcopo ingrediatur. ea quæ vt concedatur soli Vicario generali demandari poterit. Cap. CXIX.

Vid. sup.
eo. cap.
112.

Facultas ingrediendi septa Monasterij nulla detur nisi in scripto, neque verò quæ sine scriptis concessa est, cuiquam suffragetur, nisi quando vnà cum Episcopo is Monasterium ingreditur. Episcopus autem solummodo, ac nullo modo Vicarius generalis, hanc potestatem faciat, nisi speciatim ei Episcopus auctoritatem delegauerit, qua alijs ingrediendi facultatem dare possit, atque Episcopus quidem, eam auctoritatem minimi alij demandet, nisi Vicario tantum generali, ac neque ei item cum ipse præsens est.

Prælati omnibus in subditis monasterijs, quando & cum quibus ingredi liceat. Cap. CXX.

Episcopi, & Prælati omnes tam seculares, quàm regulares, quibus monasteriorum monialium, quouis modo cura concredita est; facultate sibi ex officio data, in ea ingrediendi ita demum vtantur, ut scilicet cum necessaria causa vrget ingrediantur, paucosq; comites, & eos quidem seniores, ac religiosos homines secum adhibeant; pœnas, ac censuras Gregorij XIII. constitutione ipso facto inflictas, subeant, quam constitutionem accuratè seruent inferius impressam.

Hæc cõ-
stit. editi
fuit die
23. Decem-
b. 1581.
Incipit
Dubijs
in Bull.
Iter isti
Pontif.
Const.
nu. 75.
to. 1308.

DE MULIERIBVS CONVERTITIS. Tit. XXXVI.

Vt mulieres conuertitæ recipiantur, & professionem emittant aliarum maior pars sufficit, vt consentiant.

Cap. I.

REGLIÆ, constitutionesve speciatim editæ de pœnitentijs mulieribus, quæ professionem emittunt, seruentur, nè in ijs recipiendis consensus duarum partium monialium requiratur, ut Concilio Prouinciali primo sancitum est: id quod in alijs solum monialibus locum habere hoc loco declaratur, sed maior pars satis sit etiam in professione emittenda.

Numerus